

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra pedagogiky

**Posouzení stavu účelových zařízení školy
pro výuku odborného výcviku a návrh
zlepšení jejich využití pro rozvoj
kompetencí žáků**

Bakalářská práce

Autor: **Štěpánka Chladová Ištványiová, Dis.**

Vedoucí práce: Ing. Ivan Miller, Ph.D.

2016

Zadávací list

Zadávací list

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

Posouzení stavu účelových zařízení školy pro výuku odborného výcviku a návrh zlepšení jejich využití pro rozvoj kompetencí žáků

vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v seznamu použitých zdrojů. Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Jsem si vědoma, že moje bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitní databázi a bude veřejně přístupná k nahlédnutí.

Jsem si vědoma že, na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

.....
(podpis autora)

V Klatovech dne 1. října 2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala mému vedoucímu bakalářské práce panu Ing. Ivanu Millerovi, Ph.D., který mi poskytl cenné rady a věnoval svůj čas při konzultacích a emailové korespondenci.

Abstrakt

Bakalářská práce s názvem „**Posouzení stavu účelových zařízení školy pro výuku odborného výcviku a návrh zlepšení jejich využití pro rozvoj kompetencí žáků**“ je zaměřena na zjištění a posouzení, na základě průzkumu, jak si na tom v dnešní době stojí účelová zařízení vybrané školy pro výuku odborného výcviku u oboru – kosmetické služby. Dále je zaměřena na návrhy na jejich zlepšení vzhledem k rozvoji kompetencí žáků.

Cílem bylo zhodnotit školní pracoviště praktického vyučování, a to z pohledu žáka a učitele odborného výcviku a porovnat s příslušnými pedagogickými dokumenty. Práce je rozčleněna na dvě části, a to na část teoretickou a část praktickou. V teoretické práci jsem se zaměřila na charakteristiku RVP a ŠVP, dokumenty škol, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, účelová zařízení školy a pracoviště praktického vyučování.

Pro zpracování praktické části závěrečné bakalářské práce jsem použila různých metodických postupů. Využila jsem pozorování žáků a učitelů odborného výcviku při praktické vyučovací jednotce, prohlídku pracoviště, metody dotazníkového šetření a řízených rozhovorů se žáky a učiteli odborného výcviku. Provedla jsem také analýzu školních dokumentů. Z výsledků zpracovaných dotazníku vyplývají příznivé výsledky.

Klíčová slova: výuka, odborný výcvik, školní pracoviště praktického vyučování, kompetence, žák, učitel odborného výcviku.

Abstract

Bachelor thesis entitled "**Assessment of the conditions of vocational school special purpose facilities used for practical training. A proposal for the improvement of its use for the students' competencies development**" is focused on detection and assessment, based on a survey, of what now stands specialized schools for teaching training – specialization in beauty services. It also focuses on proposals for their improvement regarding the development of students' competencies.

The aim was to evaluate the education and practical training from the perspective of a student and a teacher of practical training, and to compare it with the corresponding educational documents. The work is divided into two parts, theoretical and practical. Theoretical work I focused on the characteristics of RVP and ŠVP, school documents, health and work safety, special purpose school facilities and job training workplace.

For the practical part of the thesis I used different methodology procedures. I used observations of students and teachers during training in practical lessons, workplace monitoring, methods of questionnaires and structured interviews with students and teachers. I also conducted an analysis of school documents. The survey brought favorable results.

Key words: education, practical training, school practical training workplace, competence, student, practical training teacher.

Obsah

1	Úvod.....	9
2	Cíl a metodika práce	10
3	Současný stav sledované problematiky	11
3.1	Rámcový vzdělávací program a školní vzdělávací program	11
3.1.1	Charakteristika rámcového vzdělávacího programu.....	11
3.1.2	Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	20
3.2	Školy a školská zařízení	25
3.2.1	Dokumenty škol a školských zařízení	26
3.2.2	Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízeních	26
3.3	Účelová zařízení středních odborných škol a jejich využití ve výuce odborných předmětů	27
3.4	Pracoviště praktického vyučování.....	28
3.5	Praktická vyučovací jednotka	29
4	Praktická část	30
4.1	Historie školy	30
4.2	Školní pracoviště praktického vyučování	31
4.2.1	Vybavenost a posouzení stavu provozovny	31
4.2.2	Průběh výuky odborného výcviku	37
4.3	Dotazníkové šetření.....	38
5	Návrh na zlepšení podmínek výuky na odborném výcviku a pro rozvoj kompetencí žáků	52
6	Závěr	56
7	Seznam použitých zdrojů.....	57
8	Přílohy.....	59
	Seznam tabulek a grafů.....	60

1 Úvod

Téma závěrečné bakalářské práce „Posouzení stavu účelových zařízení školy pro výuku odborného výcviku a návrh zlepšení jejich využití pro rozvoj kompetencí žáků“ jsem si vybrala z důvodu mého pracovního zaměření. Pracuji jako kosmetička a vedu svůj kosmetický salon již přes sedm let a toto téma mě velice zaujalo.

V Klatovech, odkud pocházím a kde jsem i obor – kosmetické služby na SZŠ studovala, jsme měli školní salón, který byl na tehdejší dobu, dle mého názoru, kvalitně vybaven. I když se mi zprvu zdála příprava učitelů odborného výcviku na naše budoucí povolání dostačující, postupem času jsem trochu změnila názor. A jelikož si myslím, že praktická příprava pro budoucí povolání žáků je klíčová, zvolila jsem toto téma. Také mě velice zajímalo, jak se školnímu pracovišti praktické výuky po osmi letech stále daří, proto jsem se rozhodla toto pracoviště použít jako objekt mé analýzy.

Dle stanovených cílů práce jsem se zaměřila na zmapování a posouzení stavu účelových zařízení školy pro výuku odborného výcviku. Dále jsem se snažila navrhnout jejich zlepšení pro lepší rozvoj klíčových kompetencí žáků. Názory žáků a učitelů na praktické vyučování jsem zjišťovala prostřednictvím dotazníkového šetření, dále u učitelů odborného výcviku jsem provedla řízený rozhovor.

2 Cíl a metodika práce

Cílem závěrečné bakalářské práce bylo nejprve zjistit a analyzovat současné podmínky pro výuku odborného výcviku oboru kosmetické služby vybrané školy a pak posoudit na základě analýzy průzkumu, jak si na tom v dnešní době stojí účelová zařízení školy pro výuku odborného výcviku u oboru – kosmetické služby. Dále pak na základě průzkumu navrhnout jejich zlepšení pro rozvoj kompetencí žáků.

Na základě studie odborné literatury byla provedena analýza školního vzdělávacího programu, osnov praktického vyučování a dokumenty porovnány s příslušným rámcovým vzdělávacím programem. Výukové podmínky byly posouzeny prostřednictvím prohlídky pracoviště praktického vyučování a rovněž i přímým pozorováním při odborném výcviku. Pro analýzu situace byly využity dále metody dotazníkového šetření u žáků a řízených rozhovorů u pedagogů. Zjištěné názory žáků a učitelů odborného výcviku na podmínky praktického vyučování byly konfrontovány s vlastními analýzami a byly východiskem pro navrhovaná řešení.

3 Současný stav sledované problematiky

3.1 Rámcový vzdělávací program a školní vzdělávací program

Podle ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy je v současné době zaveden dvoustupňový systém vzdělávacích programů:

1. stupeň – Rámcový vzdělávací program (RVP)
2. stupeň – Školní vzdělávací program (ŠVP)

„Rámcové vzdělávací programy vymezují povinný rámec státem garantovaného vzdělávání pro určitý stupeň a směr odborného vzdělávání. Stanoví základní cílové požadavky na kompetence absolventů a od nich odvozený obsah vzdělávání. To zajišťuje srovnatelnou úroveň získávaného vzdělávání a získaných kvalifikací v daném vzdělávacím stupni.

RVP jsou východiskem pro školní vzdělávací program, které si vytváří jednotlivé školy podle svých záměrů a potřeb regionu. Každá škola musí tedy mít zpracován vzdělávací program.

Vzdělávací program je předkládán ve formě učebních dokumentů, po schválení MŠMT je centrálně registrován. Vzdělávací program přísluší vždy k určitému oboru vzdělávání, ale k jednomu oboru vzdělávání může příslušet více vzdělávacích programů.

Každý ale musí ŠVP respektovat a naplňovat požadavky RVP, který byl vydán MŠMT pro příslušný obor vzdělávání.“ (SLAVÍK, MILLER; 2012, str. 20-21)

3.1.1 Charakteristika rámcového vzdělávacího programu

„Rámcové vzdělávací programy stanoví zejména konkrétní cíle, formy, délku a povinný obsah vzdělávání, a to všeobecného a odborného podle zaměření daného oboru vzdělání, jeho organizační uspořádání, profesní profil, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání a zásady pro tvorbu školních vzdělávacích programů, jakož i podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nezbytné materiální,

personální a organizační podmínky a podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví. Podmínky ochrany zdraví pro uskutečňování vzdělávání stanoví ministerstvo v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví.

Rámcové vzdělávací programy musí odpovídat nejnovějším poznatkům:

- a) vědních disciplín, jejichž základy a praktické využití má vzdělávání zprostředkovat
- b) pedagogiky a psychologie o účinných metodách a organizačním uspořádání vzdělávání přiměřeně věku a rozvoji vzdělávaného.

Podle těchto hledisek budou rámcové vzdělávací programy také upravovány. Tvorbu a oponenturu rámcových vzdělávacích programů zajišťují příslušná ministerstva prostřednictvím odborníků z vědy a praxe, včetně pedagogiky a psychologie.

Rámcové vzdělávací programy vydává ministerstvo po projednání s příslušnými ministerstvy. Rámcové vzdělávací programy pro zdravotnické obory vydává ministerstvo po projednání s Ministerstvem zdravotnictví. Rámcové vzdělávací programy zaměřené na přípravu k výkonu regulovaného povolání vydává ministerstvo po projednání s příslušným uznávacím orgánem. Rámcové vzdělávací programy pro obory vzdělání ve školách v působnosti Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti vydávají tato ministerstva po projednání s ministerstvem. Rámcové vzdělávací programy pro odborné vzdělávání projednají ministerstva před jejich vydáním s příslušnými ústředními odborovými orgány, příslušnými organizacemi zaměstnavatelů s celostátní působností a kraji.

Rámcové vzdělávací programy je možné v závažných případech měnit, a to s účinností nejdříve od začátku následujícího školního roku, pokud nejde o změny vyplývající z platných právních předpisů. V takovém případě ministerstvo, které rámcový vzdělávací program vydalo, zveřejní změnu s dostatečným časovým předstihem.

Rámcové vzdělávací programy a jejich změny zveřejňují ministerstva, která je vydala, vždy způsobem umožňujícím dálkový přístup.“

(Školský zákon, 561/2004 Sb. §4, 1. 9. 2015)

3.1.1.1 Funkce RVP

„Národní program vzdělávání v České republice, tzv. Bílá kniha, a zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) zavádějí do vzdělávací soustavy nový systém vzdělávacích programů. Kurikulární dokumenty jsou tvořeny na dvou úrovních: státní – v podobě Národního programu vzdělávání a rámcových vzdělávacích programů (RVP) a školní – v podobě školních vzdělávacích programů (ŠVP), podle kterých se uskutečňuje vzdělávání v konkrétní škole. Nový systém tvorby vzdělávacích programů je pouze jedním z článků kurikulární reformy. Dalším je změna vlastního procesu výuky, její modernizace s cílem zlepšit kvalitu vzdělávání a připravenost žáků na život v 21. století.

RVP pro střední odborné vzdělávání jsou:

- státem vydané pedagogické (kurikulární) dokumenty, které vymezují závazné požadavky na vzdělávání v jednotlivých stupních a oborech vzdělání, tzn. zejména výsledky vzdělávání, kterých má žák v závěru studia dosáhnout, obsah vzdělávání, základní podmínky realizace vzdělávání a pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů;
- závazným dokumentem pro všechny školy poskytující střední odborné vzdělávání, které jsou povinny jej respektovat a rozpracovat do svých školních vzdělávacích programů;
- veřejně přístupným dokumentem pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost;
- otevřeným dokumentem, který bude po určitém období platnosti nebo podle potřeby inovován.

RVP pro střední odborné vzdělávání usilují o:

- vytvoření pluralitního vzdělávacího prostředí a podporu pedagogické samostatnosti škol, a proto vymezují pouze požadované výstupy (výsledky vzdělávání) a nezbytné prostředky pro jejich dosažení, zatímco způsob realizace vymezených požadavků ponechávají na školách;

- lepší uplatnění absolventů středního odborného vzdělávání na trhu práce a jejich připravenost dále se vzdělávat, popřípadě se bezproblémově rekvalifikovat a vést kvalitní osobní i občanský život;
- zvýšení kvality a účinnosti středního odborného vzdělávání.“

(Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání 69-41-L/01 Kosmetické služby, 2007, str. 2)

3.1.1.2 Kompetence absolventa

Kompetence absolventa se v rámcovém vzdělávacím programu dělí na kompetence klíčové a kompetence odborné. Celé vzdělávání pak směřuje k tomu, aby si žáci tyto kompetence vytvořili.

Kompetence klíčové:

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Komunikační kompetence
- Personální a sociální kompetence
- Občanské kompetence a kulturní povědomí
- Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám
- Matematické kompetence
- Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Kompetence odborné:

- „Vykonávat odborné činnosti při poskytování kosmetických služeb, tzn., aby absolventi:
  - zvolili vhodný způsob kosmetického ošetření v souladu s typem a aktuálním stavem pleti, požadavky zákazníka, zdravotně-hygienickými

předpisy, technologickými postupy a estetickými zásadami, základními znalostmi z dermatologie, módními trendy a novými vědeckými poznatky;

- kvalifikovaně prováděli ošetření pleti, samostatné kosmetické úkony, manikúru a pedikúru;
- prováděli denní, večerní a slavnostní líčení s ohledem na osobnost zákazníka a v souladu s módními trendy;
- obsluhovali dokonale přístrojové vybavení provozovny a prováděli běžnou údržbu používaných zařízení a pomůcek;
- poskytovali poradenskou službu, propagovali nové postupy a přípravy pro kosmetické ošetření, zdravý životní styl a správnou výživu;
- dodržovali pracovní kázeň, samostatně organizovali svou práci;
- zvyšovali si soustavně svou odbornou úroveň studiem odborné literatury a časopisů, návštěvami předváděcích akcí a soutěží v kosmetice a manikúře.

b) Volit a používat přípravky v souladu s technologickými postupy, tzn., aby absolventi:

- vhodně volili přípravky podle jejich vlastností a možností použití s ohledem na aktuální stav pleti;
- bezpečně manipulovali s přípravky a volili vhodné podmínky a způsoby jejich uskladnění;
- dodržovali správné dávkování přípravků a způsoby bezpečné likvidace po skončení jejich životnosti;
- sledovali průběžně nové technologie, nabídku nových přípravků a možnosti jejich použití a vhodným způsobem doporučovali nové přípravky zákazníkům;
- motivovali zákazníka k nákupu přípravků odborným zdůvodněním potřeby každodenní domácí péče o pleť, ruce a nohy.

c) Uplatňovat zdravotní a estetické požadavky a zásady hygieny při poskytování kosmetických služeb, tzn., aby absolventi:

- rozpoznali závažné onemocnění kůže, nehtů na rukou a nohou a chorobné stavy horních a dolních končetin a včas doporučili návštěvu lékaře;
  - posoudili vhodnost poskytnutí kosmetické péče z hlediska vyskytujících se chorob kůže, nehtů a celkového interního onemocnění;
  - dodržovali zásady osobní a provozní hygieny;
  - důsledně dodržovali zdravotně-hygienické přepisy;
  - rozvíjeli vlastní výtvarné činnosti a zdokonalovali se v provádění návrhové kresby denního, večerního a fantazijního líčení;
  - rozvíjeli estetické cítění a uplatňovali estetická hlediska při poskytování kosmetických služeb i v každodenním životě.
- d) Jednat se s zákazníky, spolupracovníky a obchodními partnery, tzn., aby absolventi:
- vystupovali profesionálně a kultivovaně ve vztahu k zákazníkům, spolupracovníkům a obchodním partnerům;
  - vhodně navazovali kontakt se zákazníky, uměli s nimi hovořit a naslouchat jim, vytvářeli přátelskou atmosféru; řešili nezvyklé a problémové situace ve styku se zákazníky, spolupracovníky i obchodními partnery;
  - uměli se vyrovnat se stresovými situacemi, regulovali své chování, aby nedocházelo ke konfliktům a napětí mezi lidmi, pečovali o své duševní zdraví;
  - pečovali soustavně o rozvoj své osobnosti, o svůj vzhled a osobní hygienu;
- e) Vykonávat obchodně-podnikatelské aktivity v kosmetických službách, tzn., aby absolventi:
- využívali marketingových nástrojů k prezentaci firmy a nabídky kosmetických služeb, organizovali průzkum trhu a výsledky vyhodnocovali a aplikovali;

- orientovali se v ekonomicko-právním zabezpečení provozu; sjednávali nákup přípravků používaných ke kosmetické péči;
- zhotovovali ceníky úkonů a kalkulovali spotřebu a prodejní cenu nabízených přípravků;
- prodávali kosmetické přípravky;
- vyhotovovali obchodní písemnosti v souladu s normalizovanou úpravou;
- využívali počítačové programy vytvořené pro oblast kosmetických služeb.

f) Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., aby absolventi:

- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje apod.), rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik;
- znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce);
- byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali první pomoc sami poskytnout.

g) Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn., aby absolventi:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku;

- dodržovali stanovené normy (standarty) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti;
- dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovali požadavky klienta (zákazníka, občana).

h) Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., aby absolventi:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodařili s finančními prostředky;
- nakládali s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.“

(Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání 69-41-L/01 Kosmetické služby, 2007, str. 10-12)

3.1.1.3 Uplatnění absolventa

„Absolvent se uplatní v povoláních kosmetička, pedikér a manikér při poskytování profesionální kosmetické péče ve středně velkých i malých provozovnách, studiích a salonech. Při poskytování kosmetických služeb bude kvalifikovaně volit vhodné technologické postupy a bude je důsledně dodržovat. Přípravky bude vybírat a aplikovat v souladu s odbornou diagnostikou ošetřovaných částí lidského těla a s přihlédnutím k individuálním požadavkům zákazníka. Bude poskytovat poradenské služby z hlediska ošetřování pleti obličeje, krku, dekoltu, poprsí i ostatních částí těla.“ *(Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání 69-41-L/01 Kosmetické služby, 2007, str. 13)*

Absolventi mohou dále pokračovat ve studiu na vysokých a vyšších odborných školách.

3.1.1.4 Organizace vzdělávání

„Délka a forma vzdělávání

Tento obor vzdělání lze realizovat v těchto formách vzdělávání:

- 4 roky v denní formě vzdělávání
- 1-2 roky v denní formě vzdělávání ve zkráceném studiu pro absolventy oborů vzdělání ukončených maturitní zkouškou
- Večerní, dálkové nebo kombinované vzdělávání je nejvýše o 1 rok delší než vzdělávání v denní formě.

Dosažený stupeň vzdělání

- střední vzdělání s maturitní zkouškou

Podmínky pro přijetí ke vzdělávání

- přijímání ke vzdělávání se řídí zákonem č. 561/2004 Sb. - § 59, 60, 83, 85 (2), dále § 63, 16, 20, 70,
- splnění podmínek zdravotní způsobilosti uchazečů o vzdělávání v daném oboru vzdělání.

Způsob ukončení vzdělávání, potvrzení dosaženého vzdělání a kvalifikace

Maturitní zkouška; dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce. Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a příslušným prováděcím právním předpisem.

Profilová část maturitní zkoušky

Ředitel školy určí nabídku povinných zkoušek tak, aby nejméně dvě ze tří zkoušek žák konal ze vzdělávací oblasti odborného vzdělávání. Jedna z povinných zkoušek musí být konána formou praktické zkoušky nebo formou maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí.“ (*Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání 69-41-L/01 Kosmetické služby, 2007, str. 13*)

3.1.2 Charakteristika školního vzdělávacího programu

„Školním vzdělávacím programem (ŠVP) škola popisuje svoji závaznou vzdělávací nabídku: dlouhodobé vize, společné metody a formy práce využívané při výuce, obsah vzdělávání v jednotlivých uměleckých oborech, zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků mimořádně nadaných, zásady a způsob hodnocení žáků. Školní vzdělávací program je součástí povinné dokumentace školy.“
(<http://www.msmt.cz>; 2016)

Podle Ing. Slavíka a Millera (*Slavík, Miller; 2012, str. 30*) má ŠVP čtyři části:

1) Profil absolventa – struktura profilu absolventa se formuluje a má následující body:

a) Kód a název vzdělávacího programu:

- v našem případě: 69-41-L/01 Kosmetické služby

b) Dosažený stupeň vzdělávání:

- v našem případě: střední vzdělání s maturitní zkouškou

c) Způsob ukončení a certifikace:

- v našem případě: maturitní zkouška, maturitní vysvědčení

d) Profil absolventa: viz 4.1.3 uplatnění absolventa

e) Výsledky vzdělávání, které se dále dělí na:

- obecná úvodní část – zde se formulují cíle všeobecného vzdělání, a to vytvořit předpoklady pro rozvoj osobnosti žáků v souvislosti s vědomostmi, dovednostmi a postoji.
- obecné vědomosti, dovednosti a postoje – zde se prostřednictvím výuky postupně směřuje k tomu, aby absolvent po jejím ukončení:
  - „disponoval rozvinutými dovednostmi potřebnými pro sebereflexi a sebehodnocení, utvořil si adekvátní sebevědomí, měl pozitivní, demokratické společnosti odpovídající hodnotovou orientaci,
  - chápal fungování demokracie, osvojil si vědomosti a dovednosti potřebné k aktivnímu občanskému životu, byl připraven plnit své občanské povinnosti, respektovat zákony a etické normy demokratické společnosti,
  - uvědomoval si svou národní a evropskou identitu, svá lidská práva a respektoval práva ostatních lidí, byl připraven k soužití s různými

společenskými minoritami, nepodléhal xenofobii, rasismu, a intoleranci,

- uvědomoval si, že s postupem vědeckotechnického rozvoje a jeho dopadů ve světě stále vzrůstají nároky na kvalifikovanou pracovní činnost i na inovace pracovních dovedností, a byl ochoten a schopen se adaptovat na změny trhu práce a kvalifikací,
- chápal vliv přírodního prostředí a vliv rozvoje vědy a techniky na život lidí a rozhodoval se a jednal ve svém soukromí i v práci tak, aby chránil přírodu a kulturní památky, a jednal v zájmu stavu udržitelného rozvoje,
- chápal jazyk jako prostředek komunikace a dokázal jej vhodně užívat v nejrůznějších komunikativních situacích,
- uvědomoval si význam kultury osobního projevu pro společenské a pracovní uplatnění, dovedl se kultivovaně ústně i písemně vyjadřovat, uplatňovat společenskou a řečovou etiketu,
- získával a podával potřebné informace a byl schopen se vyjadřovat o běžných věcech, kulturních zážitcích i o odborné problematice výstižně a logicky,
- získal všeobecný kulturní rozhled, chápal umění jako specifickou výpověď o skutečnosti, byl si vědom významu umění pro člověka a hodnoty kulturních památek, dovedl si vybírat druhy a žánry umění, byl tolerantní ke vkusu druhých,
- rozuměl tomu, jakým historickým vývojem vznikla soudobá podoba světa, a dovedl využívat poznatků o historii k hlubšímu porozumění své současnosti,
- dovedl ve studovaném cizím jazyce pohotově reagovat v rozhovorech o věcech denního života, ovládal potřebnou odbornou terminologii a uměl využívat cizího jazyka nejen jako prostředku komunikace a poznávání jiných národů, ale i pro potřeby dalšího vzdělávání a k výkonu povolání,
- používal správně matematické pojmy a jazyk matematiky včetně symboliky a terminologie,

- uměl efektivně numericky počítat a užívat proměnnou, dokázal odhadnout výsledek, chápal kvantitativní a prostorové vztahy, užíval geometrickou představivost,
  - porozuměl závislostem, uměl zpracovat získané údaje formou grafů, diagramů, tabulek atd.,
  - dokázal obsluhovat osobní počítač a používat základní uživatelské programy pro běžné užití,
  - osvojil si základní přírodovědné vědomosti, které mu umožní chápat přírodní zákony a jevy, ovládal základní přírodovědné metody práce (experiment, pozorování...), uměl zacházet s přístroji i materiály, byl schopen uplatnit přírodovědné poznatky ve své profesi i v každodenním životě a chápal důsledky aplikací chemie a fyziky,
  - projevoval smysl pro čestnost, spolupráci a vzájemnou pomoc, byl ohleduplný k ostatním,
  - dovedl ve své profesní oblasti identifikovat a analyzovat problémy, zvažovat možnosti jejich řešení, vybírat a navrhopvat řešení optimální v daném kontextu, stanovovat efektivní postupy při realizaci řešení a dodržovat je,
  - měl vytvořeny základní předpoklady pro uplatnění v živnostenském podnikání jak z hlediska profesních dovedností, tak z hlediska chápání potřeby aktivního přístupu k nalézání profesního uplatnění i nutnosti zdravého rizika k prosazení svých záměrů a orientoval se i v základních ekonomických otázkách této problematiky,
  - znal dopady nezdravého a neodpovědného způsobu života, zvláště co se týká návykových látek a jiných negativních návyků, a vážil si zdraví a snažil se své zdraví a tělesnou zdatnost upevňovat.“ (*Školní vzdělávací program, 69-41-L/01 Kosmetické služby, 2013, str. 4-5*)
- kompetence absolventa – zde se prostřednictvím vzdělávání v oboru směřuje k tomu, aby si žáci vytvořili klíčové a odborné kompetence, které jsou součástí i RVP, viz 4.1.2 Kompetence absolventa.

f) Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání

2) Charakteristika školního vzdělávacího programu

Předkládá informace o vzdělávacím programu a zaměřuje se především na jeho popis vnitřních struktur a to z hlediska jeho průběhu.

Má několik bodů:

- „Kód a název vzdělávacího programu;
- Vstupní předpoklady žáků (např. absolvování 9. ročníku zš nebo jiné)
- Délka vzdělávacího programu a forma studia (včetně případného vysvětlení souvislostí jeho výstupů, úrovní, délek a forem);
- Pojetí a cíle vzdělávacího programu - zahrnuje celkové pojetí vzdělávání ve vzdělávacím programu, včetně obecných výchovně-vzdělávacích cílů, ke kterým program směřuje, vše z hlediska potřeb učitelů, kteří budou daný vzdělávací program realizovat, tzn. k čemu mají žáci vést. Tím se tato část charakteristiky zásadně liší od profilu absolventa;
- Charakteristika obsahových složek:
  - **všeobecné vzdělání** (popis celkové struktury obsahu vzdělávání se zdůrazněním jeho důležitých částí),
  - **odborné vzdělávání** (začíná vyjádřením, ze kterého směru či ze kterých směrů vzdělání vychází se zdůrazněním důležitých částí),
  - **klíčové dovednosti** (popis celkové struktury nejpodstatnějších cílů v oblasti klíčových dovedností, které jsou z hlediska oboru zdůrazňovány);
- Organizace výuky - zahrnuje popis organizace výuky v rámci teoretické a praktické přípravy, případně odborného výcviku v souvislosti s předpokládanými formami studia - tzn. denní, večerní, dálkové apod., včetně vymezení charakteru výuky ve cvičeních či praxi. Zahrnuje způsoby realizace klíčových dovedností ve výuce, zejména z pohledu aktivit nadpředmětového charakteru;
- Metodické přístupy - jsou uvedeny popisy metodických přístupů, které převažují ve výuce, eventuálně které jsou specifické pro daný vzdělávací program včetně nutných požadavků v oblasti bezpečnosti práce, včetně upřesnění metodiky práce v žákovských projektech, popř. způsobů hodnocení výkonů žáků;

- Další specifické požadavky (např. zdravotní). „ (SLAVÍK a MILLER, 2012, str. 30-31)

3) Učební plán (Příloha č.: 1 Vzor učebního plánu)

Učební plán je rozepsán podle jednotlivých složek vzdělávání, a to vždy do jednotlivých vzdělávacích předmětů rozvržených na ročníky a specifikovaných v daných týdnech a hodinách.

Má stanovenou podobu:

- Kód a název vzdělávacího programu;
- Tabulka s rozdělenými vyučovacími předměty a s jejich počtem hodin;
- Tabulka využití týdnů ve školním roce;
- Tabulka se začleněnými klíčovými dovednostmi.

4) Soubor učebních osnov

Osnovy se musí k určitému předmětu vždy naplno vztahovat a to vede k tomu, že všechny vyučovací předměty mají své osnovy.

Podle Slavíka a Millera (2012, str. 33) má stanovenou formu:

- Název vyučovacího předmětu
- Pojetí vyučovacího předmětu, který zahrnuje:
  - obecné cíle předmětu,
  - obsah a charakteristiku předmětu
  - postup výuky
- Výchovně-vzdělávací cíle a rámcový obsah učiva
- Předpokládaná dotace vyučovacích hodin
- Moderní osnovy vycházejí z předpokládaných výsledků vzdělávání
(Příloha č.: 2 Ukázka části osnovy)

3.2 Školy a školská zařízení

„Vzdělávací soustavu tvoří školy a školská zařízení podle tohoto zákona. Škola uskutečňuje vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3. Druhy škol jsou mateřská škola, základní škola, střední škola (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště), konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem typy škol podle jejich zaměření pro účely jejich označování.

Školské zařízení poskytuje služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisejí, nebo zajišťuje ústavní a ochrannou výchovu anebo preventivně výchovnou péči (dále jen "školské služby"). Školské zařízení uskutečňuje vzdělávání podle školního vzdělávacího programu uvedeného v § 5 odst. 2.

Druhy školských zařízení jsou zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, školská účelová zařízení, školská výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování, školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči. Členění školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školských zařízení pro preventivně výchovnou péči stanoví zvláštní právní předpis.

Podmínkou výkonu činnosti školy nebo školského zařízení je zápis do školského rejstříku.

Ve školách a školských zařízeních zajišťují vzdělávání pedagogičtí pracovníci.“
(*Školský zákon, 561/2004 Sb. §7, 1. 9. 2015*)

3.2.1 Dokumenty škol a školských zařízení

„Školy a školská zařízení vedou podle povahy své činnosti tuto dokumentaci:

- a) rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku a o jeho změnách a doklady uvedené v §147,
- b) evidenci dětí, žáků nebo studentů (dále jen "školní matrika"),
- c) doklady o přijímání dětí, žáků, studentů a uchazečů ke vzdělávání, o průběhu vzdělávání a jeho ukončování,
- d) vzdělávací programy podle § 4 až 6,
- e) výroční zprávy o činnosti školy,
- f) třídní knihu, která obsahuje průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání s průběhem
- g) školní řád nebo vnitřní řád, rozvrh vyučovacích hodin,
- h) záznamy z pedagogických rad,
- i) knihu úrazů a záznamy o úrazech dětí, žáků a studentů, popřípadě lékařské posudky,
- j) protokoly a záznamy o provedených kontrolách a inspekční zprávy,
- k) personální a mzdovou dokumentaci, hospodářskou dokumentaci a účetní evidenci a další dokumentaci stanovenou zvláštními právními předpisy.“

(Školský zákon, 561/2004 Sb. §28, 1. 9. 2015)

3.2.2 Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízeních

„Školy a školská zařízení jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.

Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Ministerstvo stanoví vyhláškou opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

dětí, žáků a studentů při vzdělávání ve školách a školských zařízeních a při činnostech s ním souvisejících.

Školy a školská zařízení jsou povinny vést evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, k nimž došlo při činnostech uvedených v odstavci 2, vyhotovit a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím. Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, jimž se záznam o úrazu zasílá.“ (*Školský zákon, 561/2004 Sb. §29, 1. 9. 2015*)

3.3 Účelová zařízení středních odborných škol a jejich využití ve výuce odborných předmětů

„K účelovým zařízením na středních odborných školách lze zařadit:

- laboratoře,
- odborné učebny,
- dílny, demonstrační haly,
- botanické zahrady, arboreta,
- školní hospodářství
- cvičné pozemky,
- smluvní podniky pro výuku praxe a jiná účelová zařízení.

Účelová zařízení školy jsou zřizována pro naplnění vzdělávacího programu školy, především pro výuku žáků.

Využívají se především:

- pro praktické vyučování (pro předmětová cvičení, pro výuku předmětu praxe, pro odborný výcvik apod.);
- pro výzkumnou činnost učitelů i žáků (různé pokusy apod.);
- pro ověřování nových technologií, nových odrůd apod.;
- jako zdroj aktuálních informací z provozu (výsledky hospodaření apod.);
- jako zdroj pomůcek - přírodnin pro ilustraci v teoretickém vyučování;
- obecně - k naplnění principu spojení teorie s praxí.“ (*SLAVÍK a MILLER; 2012, str. 102-103*)

3.4 Pracoviště praktického vyučování

„Pracoviště praktického vyučování slouží jako účelová zařízení odborných škol a jejich poslání spočívá především:

- v zajištění praktického vyučování žáků středních odborných škol
- v rozvíjení odborné a pedagogické práce učitelů *praxe* a odborných předmětů
- ve spolupráci učitelů *praxe* a odborných předmětů s pracovníky školního hospodářství a smluvních organizací
- v plnění výrobních úkolů na úseku zemědělské nebo i jiné činnosti (podle oborů vzdělání popřípadě zaměření)
- ve spolupráci s výzkumnými ústavami při ověřování výsledků jejich pokusů v provozních nebo poloprovozních podmínkách
- v umožnění zájmové činnosti žáků, učitelů *praxe* a odborných popřípadě i všeobecně vzdělávacích předmětů.

Odborné učebny – zřizují se pro odborné předměty (většinou v budově školy). Jsou vybaveny vhodným nábytkem, učebními pomůckami pro vyučovaný předmět a příslušnou didaktickou technikou. Kromě těchto odborných učeben jsou zřizovány i odborné učebny pro výuku předmětu *praxe*. Jsou většinou budovány jako součást objektu, kde jsou demonstrační haly a dílenské prostory, přímo v areálu školního hospodářství. Jsou vybaveny většinou učebními pomůckami a didaktickou technikou.

Smluvní organizace – jsou využívány pro výuku *praxe*, pokud střední odborné školy nebo školní hospodářství nemohou zajistit výuku některých témat vyplývajících z učební osnovy předmětu *praxe*.

Jako vhodný příklad lze uvést organizace se speciálním nebo vysoce moderním vybavením, špičkovou technologií výroby a perfektní organizací práce ve výrobním procesu. Praktické vyučování na takovýchto pracovištích musí být realizováno jen na základě předem uzavřené oboustranné smlouvy o praktickém vyučování. Součástí smlouvy musí být i podmínka, že veškeré práce, které budou žáci v rámci praktického vyučování ve smluvní organizaci provádět, musí být v souladu s učební osnovou předmětu *praxe* daného oboru vzdělání a že je žáci budou provádět pod přímým

vedením učitelů *praxe* nebo instruktorů (vybraných pracovníků smluvních organizací, kteří absolvovali příslušný kurz a získali osvědčení pro výkon této funkce). “ (KŘÍŽ, 2012, str. 49-51)

3.5 Praktická vyučovací jednotka

„**Praktická vyučovací jednotka (učební den)** – je jednotkou vyučovací práce v praktickém vyučování. Je to jakási „vyučovací pracovní směna“

Délka praktických vyučovacích jednotek: - může mít různá trvání, ale většinou se řídí dle rozvrhu vyučování, dle věku žáků a dle jiných okolností.

Učební dny praktické vyučovací jednotky mohou mít různou dobu trvání např.:

rozvrhová učební praxe (2, 3, 4 hodiny)

bloková učební praxe (5, 6, 8 hodin)

odborná praxe (6, 8 hodin)

odborný výcvik (6, 7 hodin)“

(KŘÍŽ, 2012, str. 40)

U učební praxe se jedná o 45 minut a v odborné praxi o hodiny trvající 60 minut.

4 Praktická část

4.1 Historie školy

Prvním velkým průkopníkem oboru kosmetička v Klatovech byla paní Svatava Šilhánková. Obor jako takový ji velice zaujal, absolvovala několik kurzů a v roce 1997 napomohla Střední odborné učiliště ve Šmeralově ulici k tomu, aby mohli přijmout první žákyně na obor kosmetička. Obor byl nejprve tříletý s výučním listem. Škola zrekonstruovala v budově školy byt školníka. Byt měl vlastní vchod, toalety se sprchou, kuchyňku - zázemí pro žáky a dvě velké místnosti, kde se prováděla kosmetika a manikúra. I když byl salon malý, měl veškeré kvalitní vybavení. V obou místnostech byla 3 lehátka na kosmetické ošetření a tři stolky na manikúru. Pedikúra se neprováděla a ani žákyně se ji neučily, šlo pouze o kosmetiku a manikúru. Ve školním roce 1997-1998 bylo přijato prvních 14 dívek, v záznamech je i doloženo, že všechny obor úspěšně dokončily. Každý rok bylo přijímáno v průměru 15 dívek. V roce 2001 byl vybudován stávající kosmetický salon v Plánické ulici. Budova byla postavena nově, a to pro účely kosmetiky, manikúry a pedikúry. Do roku 2003 to byl obor s výučním listem, od roku 2004 byl obor změněn na maturitní čtyřletý. V roce 2005 došlo k slučování škol a obor kosmetička byl přeřazen pod Střední zdravotnickou školu v Klatovech, pod vedením Mgr. Jaroslava Veselého. V roce 2009 došlo k drobným úpravám v ŠVP a obor byl přejmenován na kosmetické služby. Na základě usnesení Zastupitelstva Plzeňského kraje č. 726/11 ze dne 7. března 2011 došlo s účinností od 1. července 2011 ke sloučení Střední zdravotnické školy, Klatovy, Kollárova 444, a Vyšší odborné školy, Obchodní akademie a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, Klatovy, Plánická 196.

Nový název sloučené organizace je od 1. července 2011 Vyšší odborná škola, Obchodní akademie, Střední zdravotnická škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Klatovy, Plánická 196.

4.2 Školní pracoviště praktického vyučování

Školní salon sídlí na adrese: Plánická 196, 339 01 Klatovy 1. Salon je vzdálen od SZŠ cca dva kilometry. Byl vybudován v roce 2001. Leží sice na druhém konci Klatov ve velkém sídlišti, ale je zde velice dobrá dopravní přístupnost jak autobusů (v blízkosti jsou dokonce tři zastávky MHD), tak i dostatek parkovacích míst pro automobily. Salon prošel rozsáhlou rekonstrukcí v roce 2010, má světlou barvu, působí vkusně a profesionálně. Orientuje se na komplexní služby v oboru kosmetiky, manikúry a pedikúry. (Příloha č. 3: Fotografie školního pracoviště praktického vyučování)

4.2.1 Vybavenost a posouzení stavu provozovny

Školní kosmetický salon

Salón se skládá ze sedmi místností. A to: místnost na pedikúru, místnost na manikúru, dvě místnosti na kosmetiku, denní místnost, místnost pro učitele odborného výcviku a sklad/prádelna. Do salonu se vchází jedním vchodem. Již při vstupu působí prostředí vzdušným a uklidňujícím dojmem. Zákaznice mají možnost si na chodbě odložit a přezout se do protiskluzové obuvi. V těsné blízkosti vchodu jsou toalety a to jak pro zaměstnance, tak pro žáky a zákazníky zvlášť. Toalety jsou dostatečně větratelné díky dvěma velkým oknům. Osvětlení je zajištěno jedním stropním světlem. Jak na chodbě, tak na WC jsou dlaždice pro lepší údržbu a dezinfekci.

V pravé části salonu se nachází místnost pro učitele odborného výcviku, která slouží jako šatna, pracovna a i jako úložný prostor veškeré dekorativní kosmetiky. Další místnost je hlavní část kosmetického salonu, kde probíhá kosmetické ošetření klientek. Místnost obsahuje tři kosmetická lehátka, na kterých jsou jednorázová prostěradla, která jsou po každém klientovi měněna, dva paravány oddělující lehátka, tři pojízdné kosmetické stolečky, tři malé kosmetické odpadní koše, jeden velký koš na špinavé prádlo a tři taburety. V místnosti jsou dvě umyvadla s bezdotykovým dávkovačem mýdla a papírovými ubrousky k osušení rukou. V místnosti je také lednice s kosmetickými přípravky, stojan s depilačním přístrojem, malý stojan s barvami a

oxidanty pro barvení řas a obočí. Dále jsou v místnosti dva stoly. Jeden slouží pouze jako pracovní k zapisování informací o zákazníkovi, k objednávání klientů či vystavování paragonů. Druhý je určen pouze pro učitele odborného výcviku a to na práci s počítačem, tiskárnou a internetem. Je zde i velká prodejní vitrína, která obsahuje produkty značky RYOR, které si zákaznice mohou zakoupit. Místnost má PVC, dvě velká okna se žaluziemi, dva radiátory a omyvatelné zdi. Osvícena je stropními zářivkami.

V levé části salonu se nejprve nachází místnost na manikúru, ve které najdeme čtyři stoly a šestnáct židlí, které slouží jako procvičovací koutek na manikúru, zdobení nehtů či manikérské kurzy. Dále jsou v místnosti dva stoly na manikúru s veškerým příslušenstvím, křeslem pro klientky a taburetem pro manikérku. Opět jsou zde dvě umyvadla s bezdotykovým dávkovačem mýdla a papírovými ubrousky k osušení rukou. Je zde také lednice s kosmetickými přípravky, pračka, dva odpadkové koše, stojan s parafínovou vanou, malý stojan na drobný manikérský materiál (misky, dezinfekce, košíky s tampony a vatou atd.), dvě velké komody se zásuvkami, které obsahují čisté malé a velké ručníky, čelenky, jednorázové čepice a houbičky, potahy na taburety a křesla. V této místnosti se také nachází pracovní stůl s počítačem, na kterém pracují žáci (pracují s kartotéčnými záznamy klientů), je zde umístěn dataprojektor, se kterým pracují pouze učitelé odborného výcviku. V místnosti je projekční plátno, které se dle potřeby rozloží k promítání. Místnost má opět PVC, dva radiátory a omyvatelné zdi. Jelikož je místnost prostornější, má tři velká okna pro lepší cirkulaci vzduchu a několik stropních zářivek pro kvalitní osvětlení.

Touto místností se dále prochází do druhé hlavní části kosmetického salonu, kde opět žáci provádějí kosmetické úkony na klientech. Kosmetika II obsahuje sedm kosmetických lehátek, sedm pojízdných kosmetických stolků, malé kosmetické odpadkové koše, sedm taburetů a pět paravánů. V místnosti se nachází prosklená vitrína, která obsahuje materiál používaný při výuce kosmetiky (cvičné hlavy a ruce), vedle ní stojí velký stojan s dekorativní kosmetikou Dzermen De capuciny, který je uschován v zamykatelné prosklené vitríně. Je zde osm komod se zásuvkami, které obsahují čisté povlečení na taburety, lehátka, jednorázové čepice a čelenky, jednorázové a prateľné ubrousky na čištění pleti a mnoho dalšího. Jsou zde také dvě kosmetické lampy, které se používají při kosmetickém ošetření pleti, nejsou zabudované, dají se

tedy přenášet dle potřeby i do jiných místností ke klientům. Místnost má opět dva radiátory a omyvatelné zdi. Jelikož je místnost prostornější, má tři velká okna pro lepší cirkulaci vzduchu a několik stropních zářivek pro kvalitní osvětlení.

V levé části budovy se nacházejí ještě další tři místnosti. Nejprve se vchází do denní místnosti žáků, která slouží jako šatna, denní místnost na odpočinek a také jako učebna. V místnosti je zabudována větší šatna, ve které se žáci mohou převléci do pracovního, mají uzamykatelné skřínky, takže nehrozí krádež. Jsou zde lavice a židle pro dvacet žáků. V místnosti je skříň, která obsahuje žehlicí prkno, žehličku, dále talíře, misky, hrnečky, sklenice a přístroje určené pro žáky. Je zde i na malém stolku dostupná mikrovlnná trouba a rychlovarná konvice. V místnosti jsou dvě nástěnky s různými informacemi, jako jsou kurzy, docházka atd. Je zde zabudována plastová tabule, která se používá při výkladu. Místnost má opět dva radiátory a omyvatelné zdi. Jelikož je místnost prostornější, má tři velká okna pro lepší cirkulaci vzduchu a několik stropních zářivek pro kvalitní osvětlení. Touto místností se prochází do třetí klíčové místnosti tohoto salónu a to do místnosti na pedikúru. V místnosti jsou dvě umyvadla s bezdotykovým dávkovačem mýdla a papírovými ubrousky k osušení rukou. V místnosti je malá lednice s přípravky na pedikúru, stojan s depilačním přístrojem, malý stojan s parafínovou vanou na nohy sloužící jako hřejivý zábal po pedikúře. Jsou zde dvě kóje na mokrou pedikúru, které obsahují zabudovanou keramickou pedikérskou vanou, křeslo na pedikúru, dva taburety pro žáky, pedikérský stolek na materiál, odpadkový koš. A jedna kóje na suchou pedikúru, která obsahuje pedikérské polohovací křeslo, taburet, pedikérský stolek na materiál, lampu s lupou na pedikúru, přístroj na suchou pedikúru a malý odpadkový koš. V místnosti jsou ještě tři kosmetická lehátka, která se využívají v případě naplněného salonu jako rezervní prostor na kosmetiku, dále tři kosmetické stolky a taburety, malé odpadkové koše a dva paravány, oddělující prostor mezi lehátky. Místnost má opět dva radiátory a omyvatelné zdi. Jelikož je místnost prostornější má tři velká okna pro lepší cirkulaci vzduchu a několik stropních zářivek pro kvalitní osvětlení. Touto místností se dále prochází do poslední místnosti v salonu a to do skladu. Sklad obsahuje veškerý materiál na dezinfekci a mytí přístrojů, materiálu a ploch. Je zde kout s mopy, košťaty, smetáky, vědry a hadry. Jsou zde tři velké odpadkové koše na tříděný odpad, další tři velké uzavíratelné koše na špinavé prádlo, tři malé koše na prádlo. V místnosti je jedna pračka, jedna sušička, velký

sterilizátor na nástroje, dva sušáky na prádlo, malé a velké štafle, několik velkých polic s materiálem, dále pak vizážistické židle a stoly používané při soutěžích či konkrétních akcích, nepoužívané kosmetické lampy, napařovací přístroj a několik taburetů. Místnost má jeden radiátor a omyvatelné zdi. Jelikož je místnost menší, má jedno velké okno a jednu stropní zářivku.

Materiál, přístrojové vybavení a didaktické pomůcky pro výuku odborného výcviku

Učitelé odborného výcviku používají při výuce ty didaktické pomůcky a přístroje, které mají k dispozici. Dle informací si veškeré pomůcky a materiál nejprve prohlédnou, zhodnotí klady a zápory a po zvážení veškerých informací teprve danou pomůcku do školního kosmetického salonu pořídí.

Dle mého názoru a i z toho, co jsem vypožadovala při návštěvě odborného výcviku, je používání učebních pomůcek při výuce mnohem příznivější, a to jak pro žáky, tak i pro učitele odborného výcviku.

Textové pomůcky

Učitelé odborného výcviku nejčastěji používají vlastní tištěné texty. Pro obor kosmetické služby existuje celá řada odborných učebnic, knih a časopisů, ze kterých učitelé mohou čerpat.

Nejvíce pracují s učebnicemi Kosmetika I, Kosmetika II a Kosmetika III. Tyto tři učebnice jsou sestavené tak, aby provedly žáky celým studiem. Všechny odborné učebnice, které jsou na odborném výcviku používány, obsahují obrázky a fotografie, které žákům pomáhají při učení jako názorné pomůcky. Další učebnice a knihy, které učitelé používají, jsou:

Kosmetika v teorii a praxi – V. Feřteková a kolektiv. Dle učitelů odborného výcviku je tato kniha při výuce hodně používána. Jsou zde dopodrobna sepsány kosmetické postupy, a to i kosmetické masáže, které jsou doplněné kvalitními fotografiemi krok za krokem jednotlivých masáží. V závěru zde také najdeme slovník cizích slov a méně známých pojmů v kosmetice.

Manikúra a pedikúra – P. Herrera. Tato kniha se používá při výuce manikúry v prvních ročnících a dále pak pedikúry ve třetích ročnících. Jsou zde popsány a kvalitně zdokumentované různé postupy manikúry a pedikúry, chorobné stavy a celková onemocnění horních i dolních končetin.

Praktická pedikúra – Ing. D. Dürichová. Tato kniha je zaměřena pouze na pedikúru – mokrá pedikúra, suchá pedikúra, vhodný materiál a pomůcky, hygiena atd.

Manikúra – včetně modeláže nehtů pro profesionály – P. Herrera. Tato kniha je zaměřena pouze na manikúru a modeláž nehtů gely a akrylem, na vhodný materiál a pomůcky, hygienu atd.

Líčení – Krása podle Vlasty Libotovské – V Libotovská. V knize je mnoho rad na relaxaci, péče o tělo a hlavně líčení.

Make-up současnosti – R. Jones. R. Jones je vizážista uznávaný po celém světě a tato kniha je celá jen o líčení. Začíná se přípravou obličeje, obočím a tvarem obličeje, dále se pokračuje podkladovými bázemi, make-upy, korektory, typologií ženy a vhodným výběrem barev. V knize je i pasáž týkající se štětců, jejich použití i následná péče o ně. Jde o jednu z nejlepších knih o líčení.

Dále učitelé odborného výcviku odebírají odborné časopisy, které seznamují s novými technologickými postupy, s veškerými novinkami ze světa kosmetiky, péče o tělo, manikúry a pedikúry. Mezi ty nejlepší patří časopis - **Kadeřnická a kosmetická praxe**. Vychází každý měsíc a je určen pro kadeřnice, kosmetičky, masérky, manikérky a pedikérky. Má cca 70 stran plus 4 strany, které jsou do časopisu vloženy jako příloha na tvrdších listech a obsahují nové technologické postupy v účesech a líčení. Odebírají také časopis – **Linda**, který je v podobném duchu jak časopis Kadeřnická a kosmetická praxe. Dále zdarma dostávají časopis Tajemství krásy, který zasílá společnost Primavera Andorrana, s jejíž kosmetikou v salonu pracují. Jde o časopis, který je obohacen nejen o cenově zvýhodněné přípravky a přístroje, ale i aktuální semináře, školení, kurzy, odborné soutěže a veletrhy, které Primavera Andorrana pořádá. Odbornou literaturu učitelé využívají nejen k vlastní inspiraci, ale i k motivaci žáků. Odborné časopisy učitelé používají, aby žáky namotivovali k samostatnému vyhledávání novinek, tvoření referátů a samotné prezentaci.

Přístrojové vybavení

Přístroje, které škola vlastní, napomáhají učitelům při výkladu a žákům k pochopení látky. Škola vlastní tyto přístroje:

Kosmetická lupa s kruhovou zářivkou napomáhá žákům rozeznat odchylky a nerovnosti na pleti. Tato lupa dokáže až 3x zvětšit obličej. Většina žáků ji při kosmetickém ošetření pravidelně používá.

Triskin je velmi lehký ruční přístroj značky SynCare, který v několika vteřinách dokáže stanovit maz, hydrataci a elasticitu v pleti. Žáci by dokázali jeho používáním lépe rozeznat typ pleti a na základě toho pak zvolit správné přípravky při kosmetickém ošetření. Však při rozhovoru s vedoucí odborného výcviku jsem zjistila, že tento přístroj žáci nepoužívají, jelikož údajně klame žáky chybnými výsledky. Přístroj jsem neměla v ruce, takže nemohu posoudit jeho výkon, ale pokud je již přístroj koupený, měl by být využíván či vyreklamován nebo vyměněn za jiný, kvalitní a funkční. Já osobně podobný přístroj ve svém salonu mám a výsledkům věřím. Mohu díky výsledkům volit konkrétní ošetření a i přípravky pro klienta na doma. Mám i takovou zkušenost, že po správně zvolené péči a přípravků se maz, hydratace a elasticita pleti zlepšuje a jde do přijatelnějších hodnot.

Parní obličejový napařovač je přístroj, který se používá jako příprava pro kvalitnější masáž, obnovuje přirozenou kyselost pokožky, přispívá k cirkulaci krve, otevírá póry pro hloubkové čištění a urychluje metabolismus. Žáci jej (dle poznatků z dotazníku) používají sporadicky, a to proto, že s ním neumí pracovat nebo to stav pleti zákazníka nedovoluje.

SonoClean ultrazvuková digitální špachtle pracuje na bázi ultrazvukových vln, prostřednictvím nichž dochází k šetrnému, bezbolestnému hloubkovému čištění pleti. Většina žáků ji umí ovládat a již ji několikrát pro kosmetické ošetření použila. Učitelé ji žákům nedávají při každém ošetření, aby žáci byli schopni ošetřit a vyčistit plet sami, pomocí svých rukou.

Saturn AT Micro - přístroj pro suchou pedikúru je na odborném výcviku pouze dva roky. Prozatím s ním pracují jen učitelé odborného výcviku. Žáci se pouze na práci

dívají, popřípadě si mohou konkrétní krátký úkon zkusit. Zatím se stále preferuje klasická mokrá pedikúra.

Další přístroje, které žáci hojně využívají, jsou parafinové lázně na ruce a nohy a ohřívače na vosky. Nástroje, které žáci používají na odborném výcviku pravidelně, jsou pinzety, exkavátory, kopíčka, skalpely atd.

Didaktické pomůcky

Co se týká didaktických pomůcek, mohou učitelé odborného výcviku využít k výkladu i plastovou tabuli, kterou mají umístěnou v denní místnosti žáků. Při výuce na ni píšou poznámky nebo společně se žáky kreslí postupy masáží apod. V učebně manikúry mají data-projektor se zasunovacím plátnem, na kterém promítají vlastní textové prezentace k určitým tématům manikúry, pedikúry či kosmetiky. Dle volného času na něm promítají filmy či kurzy týkající se líčení, kosmetiky, manikúry, pedikúry, výroby kosmetických přípravků či záznamy z uskutečněných soutěží atd. V prostorách manikúry je také počítač, který žáci využívají k práci se zákazníky. V tabulkovém editoru Excel mají základní informace o klientech a zároveň do jednotlivých karet zaznamenávají každé kosmetické, manikérské či pedikérské ošetření.

4.2.2 Průběh výuky odborného výcviku

Výuka je organizována každý týden v pravidelných opakujících se intervalech. 1. ročník je na odborném výcviku každé pondělí a to v době 7:00-13:30. 2. a 3. ročník je na odborném výcviku každý čtvrtek 10:30-18:00 a pátek 7:00-12:30. 4. ročník je na odborném výcviku každé úterý 7:00-11:30 a středu 11:30 18:00. V prvních ročnících je výuka na odborném výcviku rovnoměrně tak, že je 30 hodin věnováno bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, hygieně práce a požární prevenci a na zařízení a vybavení kosmetické, pedikérské nebo manikérské provozovny a pak 54 hodin je věnováno kompletnímu tématu manikúry a zbylých 120 hodin je soustředěno na první klíčový okruh kosmetického ošetření pleti, kam se zahrnuje příprava na klienta, vedení kartotéčního záznamu, posouzení stavu pokožky, povrchové čištění pleti, příprava na hloubkové čištění pleti a peelingy.

Ve druhém ročníku je výuka opět rozvrhnutá rovnoměrně, a to tak, že 50 % je věnováno druhému okruhu kosmetického ošetření, kam se zařazuje: samotné hloubkové čištění pleti, kosmetická masáž obličeje, krku a dekoltu, kosmetické masky a zbylých 50 % je věnováno make-upu, kam se zařazuje kompletní líčení – denní, večerní, slavnostní, svatební a i fantazijní. A celý ročník je veden v duchu procvičování kosmetických úkonů a prohlubování dovedností.

Ve třetím ročníku je výuka rozdělena tak, že 65 % je věnováno samostatnému provádění komplexních kosmetických úkonů. Žáci již celé kosmetické ošetření provádějí pouze na klientech. Zbylých 35 % je věnováno pedikúře a to především hygieně při pedikúře, kam patří onemocnění a vady nohou, pomůcky pro pedikúru, samotný postup pedikúry, kuří oka, bradavice a úprava nehtů.

V posledním ročníku je 54 hodin věnováno epilaci a depilaci a zbylých téměř 90 % výuky je zaměřeno na opakování, procvičování a upevňování získaných vědomostí a dovedností. Veškerý čas tráví žáci prací na klientech.

4.3 Dotazníkové šetření

Pro zjištění názorů a postřehů jsem zvolila dotazníkové šetření u žáků, u učitelů odborného výcviku a posléze i rozhovor s těmito učiteli. Otázky v dotazníku či při rozhovoru jsem volila takové, aby byly srozumitelné, ale vystihly téma bakalářské práce. Odpovědi v dotazníku jsem zvolila v rozsahu čtyř maximálně pěti možností dle charakteru otázky. V dotazníku pro žáky bylo 34 otázek. V dotazníku pro učitele odborného výcviku pouze 23 otázek, jelikož jsem s nimi vedla doplňující rozhovor. Šetření jsem uskutečnila na školním pracovišti Vyšší odborné školy, Obchodní akademie, Střední zdravotnické školy a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky v Plánické ulici 196 u oboru kosmetické služby a to u druhého, třetího a čtvrtého ročníku. Může se zdát, že žáci druhého ročníku jsou ještě mladí a nerozvážení, ale na druhou stranu budou ještě dva roky na škole působit, takže si myslím, že i jejich názor je pro případné vylepšení salonu důležitý. A dalším z důvodu, proč jsem se rozhodla tázat se i druhého ročníku, bylo to, že je na škole málo studentů tohoto oboru.

Dotazovala jsem se tedy žáků druhého ročníku, kterých je 6, dále třetího ročníku, kde jsou pouze 4 žákyně a čtvrtého ročníku, kde je žáků 7. Žáky jsem při vyplňování dotazníku žádala o upřímnost. Zvolila jsem styl anonymního dotazníku, takže žáci mohli naplno vyjádřit svůj názor. I když je dotazovaných žáků pouze 17, rozhodla jsem se první ročník do šetření nezapojit, a to proto, že jsou v oboru krátce a nemohli by objektivně odpovědět na některé zvolené otázky.

Cílem dotazníkového šetření u žáků bylo zjistit, jak se žáci zamýšlejí nad povoláním kosmetičky, jak jim vyhovuje přístup učitelů odborného výcviku a jak jsou spokojeni s materiálem, pomůckami a vybavením salonu. Cílem dotazníkového šetření a následného rozhovoru s učiteli odborného výcviku bylo zjistit, jak jsou spokojeni s materiálem, pomůckami a vybavením salonu a jak jsou schopni s žáky pracovat a motivovat je k budoucí práci kosmetičky.

Analýza dotazníkového šetření u žáků II., III., IV ročníku a u učitelů odborného výcviku

Sedmnácti žáků jsem se dotazovala formou dotazníku se 34 otázkami. Většina otázek měla pouze jednu možnou odpověď, ale u třech otázek mohli doplnit více variant. Odpovědi byly většinou rozsáhlejší, u třech jsem zvolila odpověď ano/ne a opět u třech jsem se rozhodla použít i ohodnocení číslem 1-5 jako ve škole. První dvě otázky zjišťovaly pohlaví a o jaký ročník se jedná. V dalších otázkách mě zajímalo, proč si zvolili daný obor, zda v něm chtějí pracovat a zda chtějí pokračovat ve studiu na vysoké škole. Většina otázek se týkala vybavení provozovny, materiálu, literatury, nástrojů – jak jsou s nimi spokojeni, zda s nimi pracují atd. Dále jsem zvolila i několik otázek na učitele odborného výcviku – zda je pro ně autoritou, jak se jim věnuje atd. V závěru dotazníku jsem se ptala i na vztah s klienty a v poslední řadě i na smluvní pracoviště. (Příloha č. 4: Dotazník pro žáky oboru kosmetické služby)

Třech učitelů odborného výcviku jsem se dotazovala formou dotazníku s 23 otázkami. Většina otázek měla pouze jednu možnou odpověď, ale u dvou otázek mohli doplnit více variant a u jedné otázky měli prostor i k vlastnímu vyjádření. První otázky byly informační – jak dlouho jsou v oboru, jaké mají vzdělání. Většina otázek se týkala vybavení provozovny, materiálu, literatury, nástrojů – jak jsou s nimi spokojeni, zda

s nimi pracují atd. Dále jsem zvolila i několik otázek směřovaných na žáky – jak se jim věnují, jak je motivují, jak se žáci na pracovišti chovají atd. V závěru dotazníku jsem se zeptala i na smluvní pracoviště. (Příloha č. 5: Dotazník pro učitele odborného výcviku oboru kosmetické služby)

Některé otázky jsme pak více rozebrali v řízeném rozhovoru, který se uskutečnil den po zpracování dotazníku. (Příloha č. 6: Otázky rozhovoru s učiteli OV)

Níže je uveden tabulkový přehled odpovědí jednotlivých žáků a učitelů a interpretace výsledků u vybraných klíčových otázek vzhledem k cíli práce. Některé otázky a odpovědi jsem zároveň porovnávala i s odpověďmi učitelů odborného výcviku.

Tabulkový přehled jednotlivých odpovědí žáků

	odpověď A)	odpověď B)	odpověď C)	odpověď D)	odpověď E)
otázka č. 1	17	-	-	-	-
otázka č. 2	-	6	4	7	-
otázka č. 3	4	7	6	-	-
otázka č. 4	3	8	3	3	-
otázka č. 5	5	2	3	4	3
otázka č. 6	8	6	1	-	2
otázka č. 7	4	8	4	-	1
otázka č. 8	8	5	3	1	-
otázka č. 9	8	2	5	1	-
otázka č. 10	-	-	-	-	-
otázka č. 11	-	-	-	-	-
otázka č. 12	4	-	13	-	-
otázka č. 13	11	3	-	4	-
otázka č. 14	4	10	2	1	-
otázka č. 15	6	11	-	-	-
otázka č. 16	10	5	2	-	-
otázka č. 17	6	9	2	-	-
otázka č. 18	7	8	2	-	-
otázka č. 19	12	5	-	-	-
otázka č. 20	5	11	1	-	-
otázka č. 21	4	7	6	-	-
otázka č. 22	-	1	6	10	-
otázka č. 23	2	12	3	-	-
otázka č. 24	11	3	3	-	-
otázka č. 25	12	4	1	-	-
otázka č. 26	10	7	-	-	-
otázka č. 27	10	6	1	-	-
otázka č. 28	7	10	-	-	-
otázka č. 29	13	4	-	-	-
otázka č. 30	10	4	2	-	1
otázka č. 31	-	17	-	-	-
otázka č. 32	7	10	-	-	-
otázka č. 33	5	7	4	4	2
otázka č. 34	-	-	-	-	-

Tabulka č. 1: Přehled jednotlivých odpovědí žáků; zdroj: vlastní zpracování

Tabulkový přehled jednotlivých odpovědí učitelů odborného výcviku

	odpověď A)	odpověď B)	odpověď C)	odpověď D)	odpověď E)
otázka č. 1	-	-	-	-	-
otázka č. 2	-	1	2	-	-
otázka č. 3	1	-	2	-	-
otázka č. 4	-	3	-	-	-
otázka č. 5	-	3	-	-	-
otázka č. 6	3	-	-	-	-
otázka č. 7	-	-	-	-	-
otázka č. 8	3	-	-	-	-
otázka č. 9	-	-	-	3	-
otázka č. 10	3	-	-	-	-
otázka č. 11	3	-	-	-	-
otázka č. 12	3	-	-	-	-
otázka č. 13	3	-	-	-	-
otázka č. 14	-	-	3	-	-
otázka č. 15	3	-	-	-	-
otázka č. 16	3	-	-	-	-
otázka č. 17	3	-	-	-	-
otázka č. 18	-	2	1	-	-
otázka č. 19	3	-	-	-	-
otázka č. 20	2	1	-	-	-
otázka č. 21	-	3	-	-	-
otázka č. 22	-	3	-	-	-
otázka č. 23	2	1	-	-	-

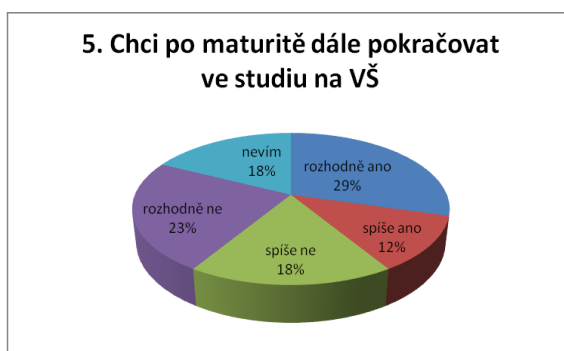
Tabulka č. 2: Přehled jednotlivých odpovědí učitelů odborného výcviku; zdroj: vlastní zpracování

Veškeré odpovědi žáků jsou ihned porovnávány s odpověďmi učitelů odborného výcviku. Buď se jedná o text či tabulku, nebo jsem zařadila i porovnávací grafy, které jsem koncipovala vedle sebe – vlevo odpovědi žáku, vpravo odpovědi učitelů odborného výcviku.

První dvě otázky jsem zařadila, abych věděla, zda se jedná o dívky či chlapce a v jakém jsou ročníku. Obor studuje 17 dívek, a jak jsem uvedla již výše, jde o 6 žákyn druhého ročníku, 4 žákyně třetího ročníku a 7 žákyn čtvrtého ročníku. Výsledek otázky číslo 3 a 4, které pojednávají o tom, proč žákyně zvolily obor kosmetické služby a zda se chtějí oboru po maturitě věnovat, mě velice zajímal. A byla jsem nepříjemně překvapena, jak žáci odpovídali. 11 žákyn obor zajímal nebo by v

oboru chtěly pracovat, ale 6 žákyň, studuje obor jen proto, že jde o maturitní obor, což je opravdu k zamyšlení. Co se týká budoucího povolání, tak pouze tři se chtějí kosmetice věnovat na 100 %, osm spíše ano, a zbylých 6 se oboru věnovat nechce. Tyto výsledky se mi příliš nelíbí, dle mého názoru by měl být obor nematuritní. Věřím, že by se na obor hlásily pouze žákyně, které mají, o obor jako takový, zájem.

Výsledek otázky číslo 5 - *Chci po maturitě dále pokračovat ve studiu na VŠ*, je vyjádřen v grafu. Je zde jasně vidět, že se žákyně chtějí vzdělávat a to je dobře, i když to opět vede k tomu, že menšina žákyň v oboru zůstane.

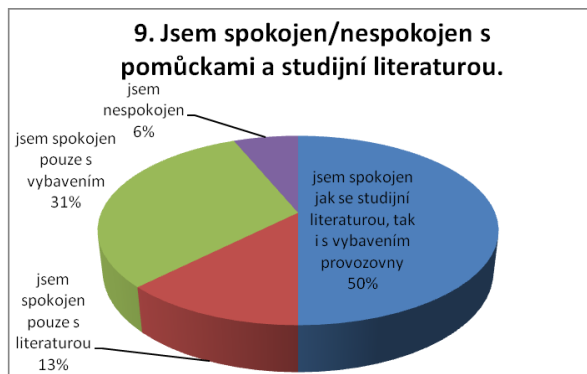

Graf č. 1: Výsledek otázky číslo 5; zdroj: vlastní zpracování

Co se týká otázek 7 a 8 – zda je salon moderně a funkčně vybaven a zda jsou s vybavením spokojeni, jsou žáci i učitelé vcelku zajedno. Většina žáků si myslí, že školní salon je moderně a funkčně vybaven a jsou s vybavením spokojeni. Pouze 5 žáků si myslí, že salon není moderně vybaven a ti samí jsou i nespokojeni s vybavením. S posouzením celého dotazníku se jedná pouze o ty, kteří o obor nemají příliš velký zájem. Bylo by možná vhodné tyto žáky více motivovat, zapojovat je více do práce, která je baví a vyzkoušet nové metody a přístroje.

Otázka číslo 9 - *Jsem spokojen/nespokojen s pomůckami a studijní literaturou*. Osm žákyň odpovědělo, že jsou spokojeny v obou případech, dvě pouze s literaturou, ale 5 pouze s vybavením. Jedna žákyně byla dokonce nespokojena.

Vše je znázorněno v grafu:

Graf č. 2: Výsledek otázky číslo 9; zdroj: vlastní zpracování

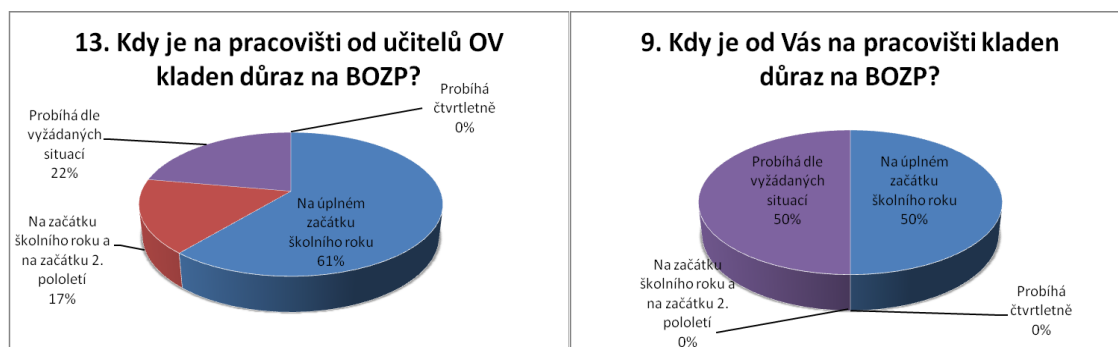
Trochu mě to překvapilo, ale vše pak vysvětlily v otázkách 10 a 11, ve kterých jsem se žákyň ptala, s jakou konkrétní literaturou a s jakým konkrétním vybavením jsou spokojené a s čím ne. Jednoznačně ze všech odpovědí vyplynulo, co se týká literatury, že s ní učitelé při výuce nepracují, že jim ji ani nepůjčují. Pouze výjimečně, když si o ni řeknou. Jenže žákyňe bud nemají zájem, nebo jim je to „hloupé“ si o knihy říci. Ty, které se nestydí a řeknou si o literaturu, jsou spokojené s knihou make-upů a knihou na manikúru a nehtovou modeláž. Pouze jedna uvedla, že si mohla prohlédnout i časopis Kadeřnická a kosmetická praxe, ale opět jen proto, že si o to řekla. Co se týká pomůcek, tak je většina žákyň spokojena, mají dostatek materiálu atd., ale co se týká přístrojů: kosmetické špachtle, přístroje na hydrataci pleti či suchou pedikúru, tak opět samy žákyňe musí žádat učitelky odborného výcviku o zapůjčení. Tento přístup mě velice zaráží a myslím, že by učitelé odborného výcviku měli dostupnou literaturu a přístroje více zapojovat do výuky a do samotné práce žákyň.

Oproti tomu odpovědi učitelů odborného výcviku:

6. Jsem spokojen/nespokojen s pomůckami a studijní literaturou	Procento respondentů:
a) Jsem spokojen jak se studijní literaturou, tak i s vybavením provozovny	100%
b) Jsem spokojen pouze se studijní lit.	0%
c) Jsem spokojen pouze s vybavením	0%
d) Jsem nespokojen	0%

Tabulka č. 3: Výsledek otázky číslo 6 u učitelů odborného výcviku; zdroj: vlastní zpracování

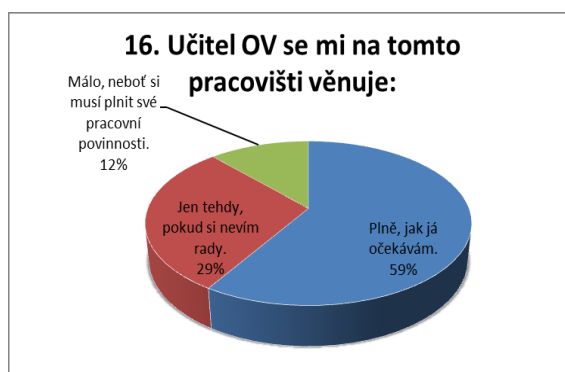
Co se týká otázky číslo 13 - *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci*, tak mě výsledky opravdu překvapily. Z výsledků žáků v prvním grafu je vidět, že si proškolení o BOZP uvědomují, ale pouze na začátku školního roku. Kdežto učitelé OV (druhý graf) proškolují i během situací, které na odborném výcviku nastanou. Učitelé by měli klást větší důraz na BOZP i při konkrétních situacích.

Graf č. 3 a 4: Výsledky otázek na BOZP; zdroj: vlastní zpracování

Na otázku 15 - *Jsou učitelé OV dobří odborníci*, žáci odpovídají kladně. 6 žákyň odpovědělo rozhodně ano a 11 dívek spíše ano. Tento výsledek mě velice potěšil a jsem ráda, že učitelé OV působí na své žáky jako odborníci. Na otázku 16 - *Je učitel odborného výcviku pro mě přirozenou autoritou*, odpovídaly žákyň také kladně.

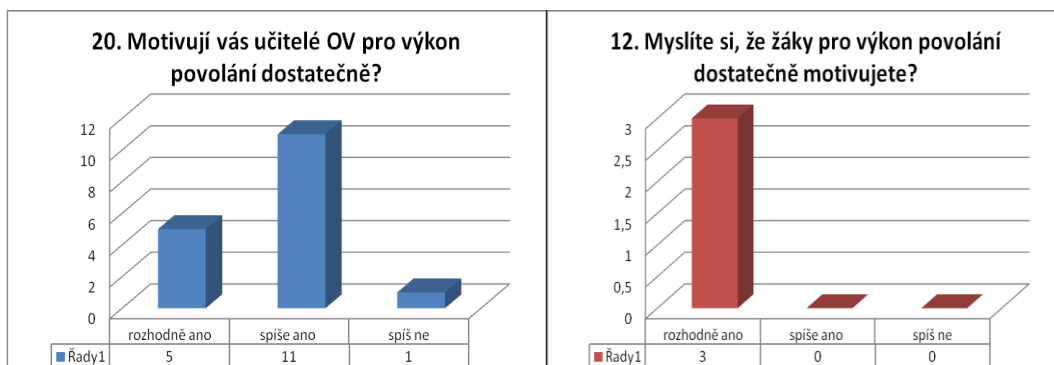
Když jsem se zeptala, jak se učitelé OV žákům věnují, odpovědi byly udivující. Vcelku jsou žáci spokojeni a myslí si, že se jim učitelé věnují plně, dle jejich očekávání, ale 5 žákyň uvedlo, že se jim učitelé věnují jen tehdy, pokud si neví rady, a dokonce 2 uvedly, že se jim věnují málo. Přičemž učitelé jsou názoru, že se jim věnují plně dle potřeb žáků.

Graf č. 5: Výsledek otázky číslo 16 u učitelů OV; zdroj: vlastní zpracování

Věřím, že učitelé OV dělají vše potřebné, aby žákyně pracovaly samostatně, ale pro 7 žákyň to není úplně dle jejich představ. Učitelé OV by měli se svými žáky více komunikovat a dle správných otázek docílit potřebného přístupu ke konkrétním žákům.

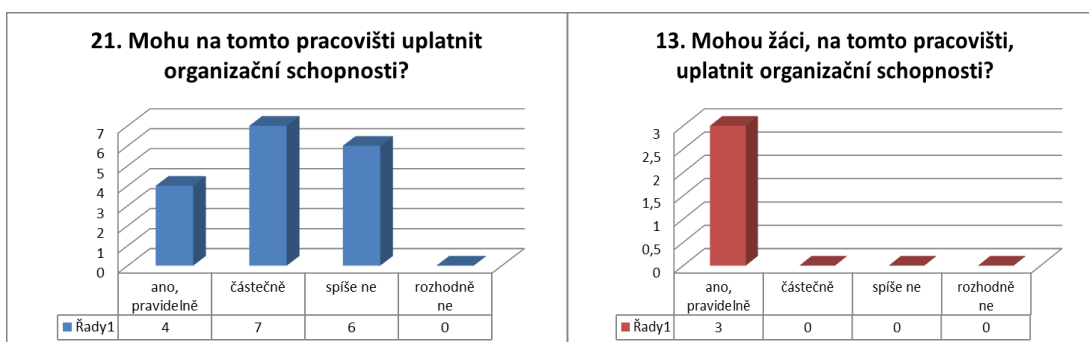
To, jak jsou žáci motivovaní a zda je učitelé motivují dostatečně, je dle mého názoru dost důležité, proto jsem se rozhodla porovnat i tuto otázku.

Graf č. 6 a 7: Výsledky otázek na motivaci žáků; zdroj: vlastní zpracování

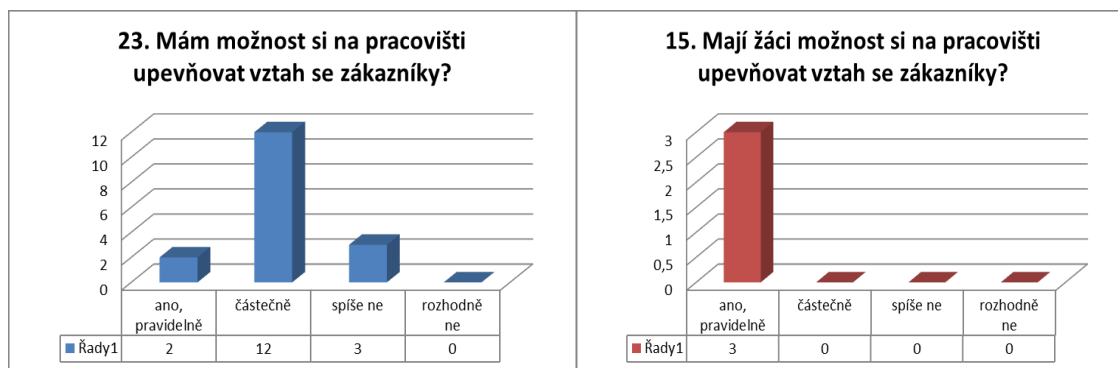
Jasně z grafu vyplývá, že jsou žáci dostatečně motivovaní. Ale i přesto by to mohlo být o něco lepší, jelikož většina hodnotí - spíše ano.

Také mě velice zajímalo, zda žáci mají možnost na pracovišti uplatnit i organizační schopnosti a v jaké míře si mohou upevňovat vztah se zákazníky, jak se jim věnují a jak s nimi komunikují. Na to jsem se zaměřila u žáků i u učitelů OV a vzájemně porovnála jejich odpovědi.

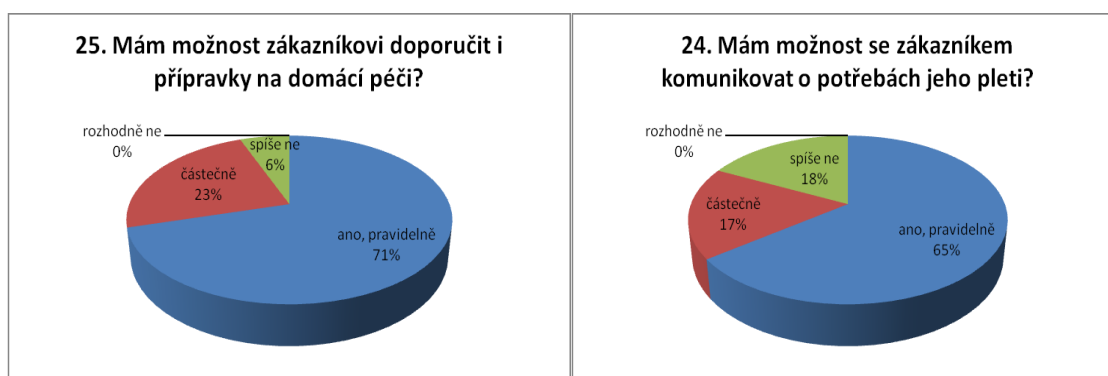
Graf č. 8 a 9: Výsledky otázek na uplatnění organizačních schopností žáků; zdroj: vlastní zpracování

Z grafu je jasně patrné, že žákům není dostatečně umožněno podílet se na organizačních věcech. Je vidět, že žáci každodenně neuplatňují organizační schopnosti, proto zdě dochází k neúplnému naplnění jedné z odborných kompetencí žáků.

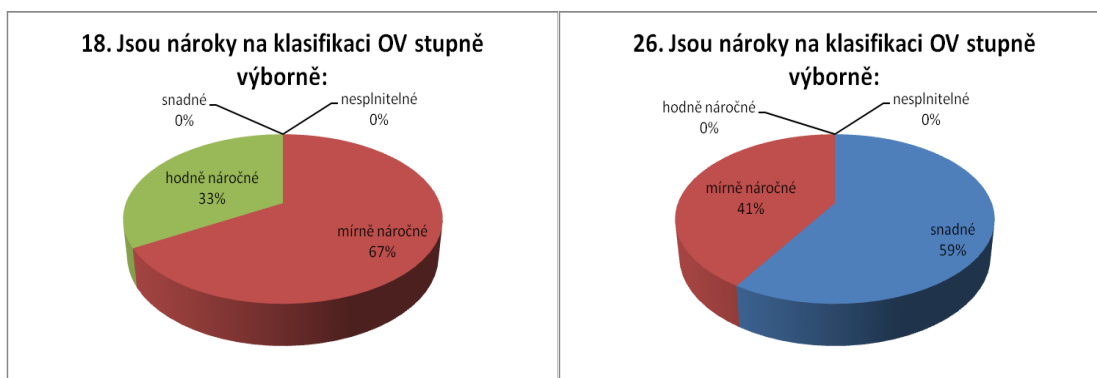
Graf č. 10 a 11: Výsledky otázek na upevnění vztahu se zákazníky; zdroj: vlastní zpracování

Z grafů je zřejmé, že žáci mají možnost s klienty samostatně hovořit, komunikovat o potřebách jejich pleti, o tom, co si zákazník přeje a čeho chce kosmetickým ošetřením docílit, co je mu příjemné a co ne. Mohou také zákazníkům doporučit přípravky na domácí péči. A proto mě překvapuje, že nemají možnost si se zákazníkem upevňovat vztah. Možná by bylo vhodné, aby každá žákyně měla několik svých stálých klientek, o které by se starala. Měla v patrnosti jejich kartotéční záznam, veškerá ošetření, kontrolovala domácí péči a také hlídala jejich svátek a narozeniny. A to proto, aby žákyně již od začátku poznaly celý servis kosmetického ošetření a celou péči o klienta a měly základ pro svoji budoucí práci v salonu.

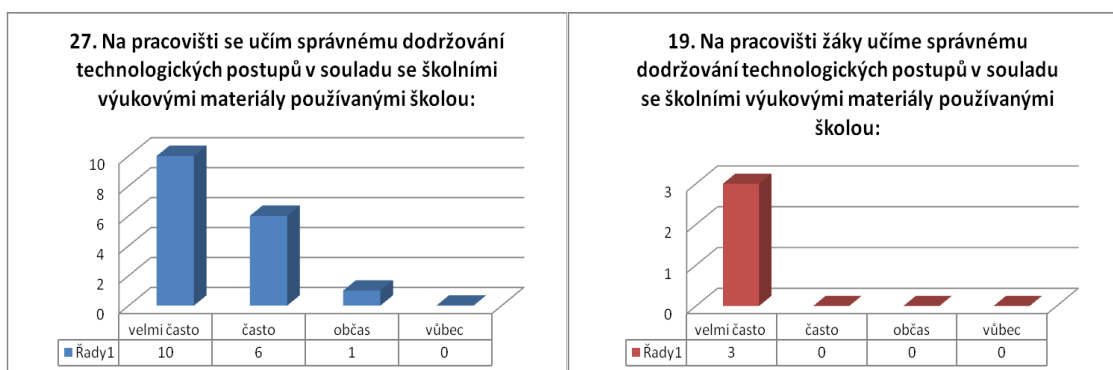
Graf č. 12 a 13: Výsledky otázek na komunikaci žáka se zákazníkem; zdroj: vlastní zpracování

Dále mě velice zajímal názor na náročnost odborného výcviku. Zda se žákům jeví klasifikování stupněm výborně snadné či náročné. Zajímalo mě také, jak to vidí i učitelé odborného výcviku. Z níže uvedených grafů jasně vyplývá, že se většině žákyň zdá odborný výcvik a nároky na ohodnocení známkou výborně snadné či mírně náročné. Oproti tomu učitelé odborného výcviku si myslí, že jsou nároky mírně náročné až hodně náročné. Opět si myslím, že by se žáky měly více komunikovat a prozkoumávat tak jejich možnosti.

Graf č. 14 a 15: Výsledky otázek na náročnost OV; zdroj: vlastní zpracování

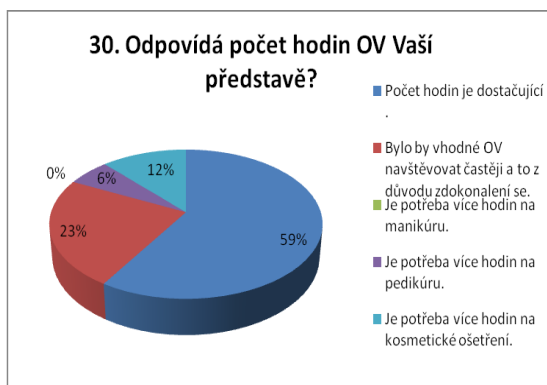
Chtěla jsem také vědět, jak si žáci uvědomují, že každodenně musejí při každé své činnosti dodržovat technologické postupy v souladu se školními výukovými materiály. Výsledek je opravdu příznivý. Z grafů níže je vidět, že učitelé OV kladou velký důraz na dodržování technologických postupů a žáci si to uvědomují a dodržují je.

Graf č. 16 a 17: Výsledky otázek na dodržování technologických postupů; zdroj: vlastní zpracování

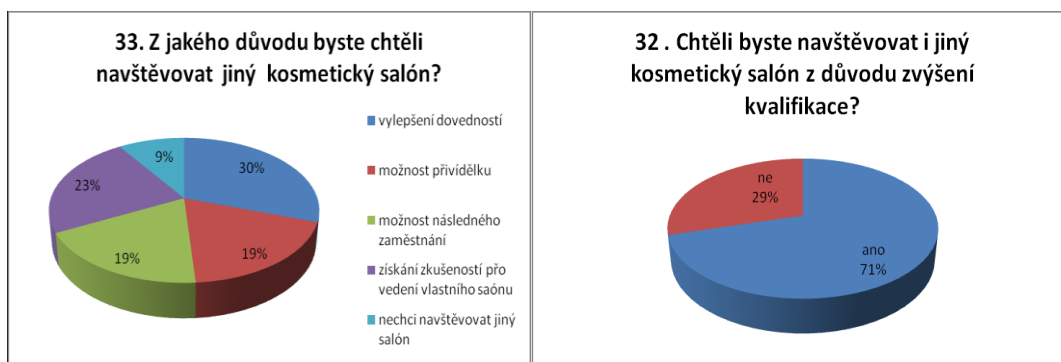

Bylo také důležité zjistit, zda počet hodin odborného výcviku odpovídá představě žáků a učitelů. Zda jim vyhovuje, či by uvítali více hodin na manikúru a pedikúru, kosmetické ošetření nebo pouze pro zdokonalení se.

Graf č. 18: Výsledek otázky na počet hodin OV; zdroj: vlastní zpracování

Učitelé odborného výcviku by pro svoje žáky uvítali více hodin, aby se žáci zdokonalili v konkrétních činnostech. Z grafu ale jasně vyplývá, že jsou žáci s počtem hodin spokojeni. Čtyři žákyně by chtěly OV navštěvovat častěji, a to z důvodu zdokonalení se. Dvě by uvítaly více hodin na procvičování kosmetického ošetření a pouze jedna na pedikúru.

Graf č. 19 a 20: Výsledky otázek na smluvní pracoviště; zdroj: vlastní zpracování

Jelikož škola nespolupracuje s jinými kosmetickými salony a nemá žádná smluvní pracoviště, tak jsem do dotazníku zařadila i tři otázky na toto téma. Z otázky 31 - *Navštěvujete jiný salon z důvodu přivídělku či zvýšení kvalifikace?*, jsem se dozvěděla, že žádná zatím nenavštěvuje jiný kosmetický salon. Dále jsem se také zeptala, zda by je jiný salon zajímal a zda by chtěly mít možnost navštěvovat jiný salon

z důvodu vylepšení dovedností, přivýdělnku, možnosti zaměstnání či získání zkušeností s vedením salonu. Odpovědi mě mile překvapily.

Velká většina žákyň by uvítala možnost spolupráce s jiným salonem. Pouze 5 žákyň o to nemá zájem, ale jak již vyplývá z celého posuzování, jedná se o ty, které v oboru nechtějí pracovat a studují obor pouze kvůli maturitě.

U otázky, z jakého důvodu by chtěly salon navštěvovat, jsem umožnila žákům zaškrtnout více odpovědí. Z odpovědí je patrné to, že většina by chtěla vylepšit nejen dovednosti, ale i získat zkušenosti s vedením salonu. Je vidět, že si žáci uvědomují, že v jiných salonech to může vypadat jinak, že vedení salonu vnímají jako klíčové a to jim školní salon natolik neumožňuje. Osm žákyň by uvítalo možnost přivýdělnku a i možnost následného zaměstnání.

Učitelé odborného výcviku by také uvítali smluvní pracoviště pro svoje žáky za účelem získání nových zkušeností a většího přehledu. Ale jedna ze tří uvedla, že ne, že se žáci všechny klíčové dovednosti naučí na odborném výcviku. Toto tvrzení mě velice zarazí, a to zvláště od ženy, která nemá zkušenost s vedením vlastního ani jiného salonu. Je pravda, že se žáci naučí klíčové dovednosti na odborném výcviku, ale zcela jistě se nenaučí, jak mají po absolvování studia v oboru podnikat, získat klientelu a udržet se na trhu. Smluvní pracoviště by je mnohem více motivovala k budoucímu povolání.

Analýza řízených rozhovorů

U řízeného rozhovoru jsem se zaměřila hlavně na možnost respondentů vysvětlit a podrobněji komentovat některé otázky z dotazníku.

Na doplňující otázky k vybavení, pomůckám, materiálu a literatury, odpovídaly všechny dotazované učitelky OV stejně. Učitelé se shodli, že je odborný výcvik dostatečně vybaven jak potřebným materiálem, tak přístrojovým zařízením. Jsou spokojené i s kosmetickými přípravky. Spolupracují s firmou Ryor a s Primaverou Andorranou a nevnímají jako důležité tyto značky měnit. Vše volí na základě předchozí společné domluvy, konzultují klady a zápory a pak teprve se rozhodnou k nákupu. Dále mě ale zarazilo to, že žáci přístroje příliš nepoužívají. Přístroje jsou drahé či nesplňují účel

nebo je žákyně nechtějí používat, a proto se příliš nevyužívají. Toto je opravdu alarmující.

Na doplňující otázku, která se týkala motivace a jakým způsobem se snaží žáky motivovat, mi všechny opět odpovídaly vesměs stejně, a to, že se snaží o pestrou výuku novinkami z oboru, přednáškami, ukázkami z internetu. Provádějí různé exkurze na veletrhy, do jiných kosmetických salónů, účastní se soutěží, snaží se jim nabízet širokou škálu kurzů.

A na otázku: *Jaké možnosti by žákům mohly vylepšit OV ve školním salónu*, opět odpověděly shodně. Uvítaly by vyšší hodinové dotace, nejlépe jako je tomu na odborných učilištích – týden školy, týden OV. Jedna učitelka OV ještě uvedla, že by byly vhodné nějaké další modernější pomůcky.

5 Návrh na zlepšení podmínek výuky na odborném výcviku a pro rozvoj kompetencí žáků

Veškeré mé návrhy na zlepšení podmínek výuky, prostor a vybavení učeben odborného výcviku vychází z vlastních zkušeností, které jsem získala prací v několika salonech a v poslední řadě i vedením vlastního kosmetického a pedikérského salónu. Dále také vycházím z názorů žáků a učitelů odborného výcviku, které jsem zjistila z dotazníkového šetření a následného rozhovoru.

- Co se týká prostor školního kosmetického salonu, jsou adekvátní. Působí příjemně a profesionálně. Učitelé vnímají školní salon jako moderně a funkčně vybavený. Jsou s vybavením, materiálem i s literaturou nadmíru spokojeni. Většina žáků také vnímá školní salon jako moderně a funkčně vybavený. Však pouze 50 % je zcela spokojeno s vybavením, materiálem i s literaturou. Zbýlých 50 % vidí nedostatky. Jednoznačně ze všech odpovědí v dotazníku vyplynulo, co se týká literatury, že s ní učitelé při výuce nepracují, že jim ji ani nepůjčují. Pouze výjimečně, když si o ni řeknou. Jenže žákyně buď nemají zájem, nebo jim je to „hloupé“ si o knihy říci. Ty, které se nestydí a řeknou si o literaturu, jsou spokojené. Pouze jedna ze všech dotazovaných uvedla, že si mohla prohlédnout i časopis Kadeřnická a kosmetická praxe, ale opět jen proto, že si o to řekla. Dokonce 6 % si myslí, že salon není moderně vybaven a ti samí jsou i nespokojeni s vybavením. Z posouzení celého dotazníků se ale jedná pouze o ty, kteří o obor nemají příliš velký zájem. Bylo by tedy vhodné tyto žáky více motivovat, zapojovat je více do práce, která je baví, a vyzkoušet nové metody a přístroje.
- Co se týká pomůcek, tak je většina žákyň spokojena, mají dostatek materiálu, nástrojů atd., ale co se týká přístrojů, opět je příliš nepoužívají. Žákyně pracují aktivně pouze s kosmetickou lupou. Co se týká přístroje – **Triskin**, který dokáže stanovit maz, hydrataci a elasticitu v pleti, tak jej téměř nepoužívají. Při rozhovoru s vedoucí odborného výcviku mi bylo sděleno, že přístrojové údaje klamou žáky chybnými výsledky. Přístroj jsem však neměla v ruce, takže nemohu posoudit jeho výkon, ale pokud je již přístroj koupený, měl by být využíván či vyreklamován nebo vyměněn za jiný, kvalitní a funkční. Já osobně podobný přístroj ve svém salonu mám a výsledkům věřím. Mohu díky výsledkům volit

konkrétní ošetření a i přípravky pro klienta na doma. Mám i takovou zkušenost, že po správně zvolené péči a přípravků se maz, hydratace a elasticita pleti zlepšuje a jde do přijatelnějších hodnot. I **parní obličejový napařovač** je dle žáků používán sporadicky, a to proto, že s ním buď neumí pracovat, nebo to stav pleti zákazníka nedovoluje. Je jasné, že když to stav pleti nedovoluje, přístroj se nepoužije, ale to že s ním téměř polovina neumí pracovat je nevhodné a učitelé odborného výcviku by tuto skutečnost neměli přehlížet. Další přístroj, který žáci nepoužívají je: **Saturn AT Micro - přístroj pro suchou pedikúru**. Přístroj je na odborném výcviku dva roky. Prozatím s ním pracují jen učitelé odborného výcviku. Žáci se pouze na práci dívají, popřípadě si mohou konkrétní krátký úkon zkusit. Učitelé odborného výcviku preferují raději klasickou mokrou pedikúru. Nechci ve své práci nějak zpochybňovat názory učitelů odborného výcviku, nicméně si myslím, že v používání dostupných přístrojů mají mezery. Myslím si, že by přístroj na suchou pedikúru měly alespoň žákyně čtvrtého ročníku využívat aktivně, samozřejmě za stálého dozoru učitele odborného výcviku, ale přesto samostatně provádět celou suchou pedikúru.

- Velice mě z dotazníků potěšilo, že učitelé OV působí na své žáky jako odborníci. Však když jsem se zeptala, jak se učitelé OV žákům věnují, výsledky jsou trochu udivující. Vcelku jsou žáci spokojeni a myslí si, že se jim učitelé věnují plně, dle jejich očekávání, ale 40 % dotazovaných vidí nedostatky. A to buď v tom, že se jim učitelé věnují jen tehdy, pokud si neví rady, nebo že se jim věnují málo. Přičemž učitelé jsou názoru, že se jim věnují plně dle potřeb žáků. Věřím, že učitelé OV dělají vše potřebné, aby žákyně pracovaly samostatně, ale pro některé není jejich přístup vhodný. Dále navrhuji, že by učitelé OV měli se svými žáky více komunikovat a správnými otázkami docílit potřebného přístupu ke konkrétním žákům.
- Také mě velice zajímalo, zda žáci mají možnost na pracovišti uplatnit i organizační schopnosti. Učitelé odborného výcviku si myslí, že žáci organizační schopnosti uplatňují naplno. Však více než 60 % žáků, jak vyplývá z dotazníku, není dostatečně umožněno podílet se na organizačních věcech. Bylo by vhodné žákům předat větší zodpovědnost. Možná by bylo vhodné, aby každá žákyně měla několik svých stálých klientek, o které by se starala. Měla v patrnosti jejich kartotéční záznam, veškerá ošetření, kontrolovala domácí péči a také hlídala jejich svátek a

narozeniny. A to proto, aby žákyně již od začátku poznaly celý servis kosmetického ošetření. A určitě by bylo vhodné, aby alespoň žákyně 4. ročníku s klienty více pracovaly, objednávaly je a řešily provozní věci salonu.

- Hodně mě překvapilo i to, když jsem se zaměřila i na klasifikaci. Zda se žákům jeví klasifikování stupněm výborně snadné či náročné. Dozvěděla jsem se, že většina žákyň vnímá odborný výcvik a nároky na ohodnocení známkou výborně snadné či mírně náročné. Oproti tomu učitelé odborného výcviku si myslí, že jsou nároky mírně náročné až hodně náročné. Opět navrhuji, aby učitelé se žáky více komunikovali a prozkoumávali tak jejich možnosti a schopnosti.
- Na základě zjištění doporučuji, aby škola oslovila kosmetické salony a umožnila žákům navštěvovat smluvní pracoviště. Škola doposud nespolupracovala a ani nespolupracuje s jinými kosmetickými salony a nemá žádná smluvní pracoviště. Žáci se díky smluvním pracovištím dostanou do klasického dění kosmetických služeb, uvidí práci a přístup instruktorů, budou se moci aktivně zapojit do práce kosmetičky. Budou si moci i více promyslet, zda se chtějí věnovat pouze kosmetice či pedikúře a manikúře. Uvidí, jak se pracuje stejně, ale zároveň jinak. Dále se naučí, jak mají po absolvování studia v oboru podnikat, získat klientelu a udržet se na trhu. Smluvní pracoviště by je mnohem více motivovala k budoucímu povolání. A věřím, že zájem by byl. Přes 70 % žákyň by o smluvní pracoviště mělo zájem.
- Jako největší problém vnímám já i učitelé odborného výcviku to, že je obor kosmetické služby maturitním oborem. Necelá polovina obor studuje pouze pro docílení maturitní zkoušky. A z celého dotazníkového šetření u těchto žákyň vyplývá i to, že o obor nemají téměř žádný zájem. Dle mého názoru by bylo vhodné více apelovat na ministerstvo školství a udělat plošnou kontrolu tohoto oboru a následně z něj udělat obor s výučním listem s možností následné maturitní zkoušky.

Posouzení možností naplnit odborné kompetence uváděné ve školním vzdělávacím programu

Zaměřila jsem se i na odborné kompetence žáků, které se mi na základě zjištění zdají v současných podmínkách obtížněji splnitelné:

- Žáci by měli dokonale obsluhovat přístrojové vybavení provozovny a provádět běžnou údržbu. Z dotazníkového šetření žáků a z rozhovoru s učiteli odborného

výcviku jasně vyplývá, že žáci s přístroji nepracují aktivně a vůbec neprovádí údržbu. Navrhují, aby byli žáci více zapojeni do práce s přístroji. Aby byli i více motivováni k tomu aby sami chtěli s přístroji pracovat a nebáli se.

- Žáci by měli navazovat vztahy se zákazníky, vytvářet přátelskou atmosféru, umět se zákazníky hovořit a naslouchat jim. Měli by se zákazníky řešit problémové situace. Navrhují, aby učitelé odborného výcviku dali žákům větší volnost, více prostoru k navazování vztahů se zákazníky, možnost řešit vzniklé problémové situace a neomlouvat jejich nezkušenost. Žák musí mít dost sebevědomí na to, aby s klienty mohl pracovat. Měly by i konkrétní situace nacvičovat a probírat s žáky možnosti řešení. Rozhodně by každá žákyně měla mít několik svých stálých klientek, o které by se starala. Měla v patrnosti jejich kartotéční záznam, veškerá ošetření, kontrolovala domácí péči a také hlídala jejich svátek a narozeniny. A to proto, aby žákyně již od začátku poznaly celý servis kosmetického ošetření. A určitě by bylo vhodné, aby alespoň žákyně 4 ročníku s klienty více pracovaly, objednávaly je a řešily provozní věci salonu.
- Žáci by měli vykonávat obchodně-podnikatelské aktivity, což zahrnuje využívání marketingových nástrojů, orientování se na trhu, nakupování přípravků a zhotovování ceníků a kalkulace spotřeby. Veškeré tyto aktivity by byly jednoznačně naplněné na smluvních pracovištích. Škola smluvní pracoviště nemá, proto navrhují, aby takové pracoviště bylo zřízeno. Žáci by se díky němu dostali do klasického dění kosmetických služeb, viděli by práci, přístup a vedení kosmetického salonu.

6 Závěr

- a) Prostory školního kosmetického salonu jsou adekvátní. Působí příjemně a profesionálně. Jak učitelé, tak většina žáků vnímají školní salon jako moderně a funkčně vybavený. Došlo však ke zjištění, že některé přístroje a literatura jsou málo využívány, a to jak ve výuce, tak i při práci s klienty. Bylo navrženo, aby literatura byla více zapojována do výuky a aby byla i více půjčována žákům. Mohli by ji zapojit i do samostatné práce žáků apod.
- b) Učitelé odborného výcviku jsou bráni jako odborníci. Přesto byly nalezeny nedostatky ve věnování se žákům. Učitelé odborného výcviku dělají vše potřebné, aby žáci byly samostatní, však až 40 % potřebuje jiný vhodnější přístup. Bylo navrženo, aby učitelé odborného výcviku více se žáky komunikovali a volili individuálnější postupy u konkrétních žáků.
- c) Co se týká bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, tak si žáci toto proškolení uvědomují, ale už si příliš neuvědomují to, že učitelé odborného výcviku je proškolují i během situací, které na odborném výcviku nastanou. Učitelé by měli klást větší důraz na BOZP i při konkrétních situacích.
- d) Bylo zjištěno, že více než 60 % žáků není dostatečně umožněno podílet se na organizačních věcech. Bylo navrženo, aby učitelé odborného výcviku žákům dali možnost větší zodpovědnosti. Žáci by měli mít stálé klientky, o které by se starali. Zákaznice by měly k nim důvěru a rády by se vracely. Žáci by již od začátku poznali celý servis kosmetického ošetření.
- e) Učitelé odborného výcviku by pro své žáky uvítali více hodin odborného výcviku, a to proto, aby se žáci zdokonalili v konkrétních činnostech. Žáci jsou však s počtem hodin spokojeni.
- f) Škola nemá smluvní pracoviště, které by bylo pro žáky velice vhodné. Díky smluvním pracovištím by došlo k naplnění několika klíčových odborných kompetencí, které jsou uváděné ve školním vzdělávacím programu oboru kosmetické služby. Žáci by se také díky němu dostali do klasického dění kosmetických služeb. Viděli by práci, přístup a vedení kosmetického salonu. A mohli by si i více promyslet, zda se chtějí věnovat pouze kosmetice či pedikúře a manikúře.

7 Seznam použitých zdrojů

- BELZ, H., SIEGREST, M. *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení*. Praha: Portál 2011. 2.vyd., 376 s. ISBN 978-80-7367-930-9.
- DŮRICOVÁ, D. *Praktická pedikúra*. Praha: Gemmapress 2014. 1.vyd. 125 s. ISBN 978-808626-704-3
- FEŘTEKOVÁ, V. *Kosmetika v teorii a praxi*. Praha: Maxdorf 2005. 4.vyd. 341 s. ISBN 80-7345-046-1.
- HANSEN ČECHOVÁ, B. *Nápady pro rozvoj a hodnocení klíčových kompetencí*. Praha: Portál 2009. 1.vyd. 120 s. ISBN 978-80-7367-399-8.
- HERRERA, P. *Manikúra a pedikúra*. Praha: Maxdorf 2005. 2.vyd. 528 s. ISBN 80-7345-049-6.
- HERRERA, P. *Manikúra – včetně modeláže nehtů pro profesionály*. Praha: Maxdorf 2011. 405 s. ISBN 978-80904774-0-7.
- JONES, R. *Make-up současnosti*. Praha: Ikar 2006 1.vyd. 184 s. ISBN 80-249-0736-1
- KALHOUS, Z. a kol. *Školní didaktika*. Praha: Portál 2009 446 s. ISBN 978-80-7367-571-4.
- KRŮŽ, E. *Didaktika praktického vyučování pro zemědělství, lesnictví a příbuzné obory*. Praha: IVP ČZU v Praze, 2012 64 s. ISBN 978-80-213-2302-5.
- KYRIACOU, Ch. *Klíčové dovednosti učitele*. Praha: Portál 2012. 4.vyd. 168 s. ISBN 978-80-262-0052-9.
- LHOTKOVÁ, I., TROJAN, V., KITZBERGER, J. *Kompetence řídicích pracovníků ve školství*. Wolters Kluwer. 2012. 1.vyd. 104 s. ISBN 978-80-7357-899-2.
- LIBOTOVSKÁ, V. *Ličení – Krása podle Vlasty Libotovské*. 2006 148 s. ISBN 80- 903642-4-1.
- MIKULÁŠTÍK, M. *Komunikační dovednosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 2.vyd. 325 s. ISBN 978-80-247-2339-6.
- PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 2009. 4.vyd. 488 s. ISBN 978-80-7367-503-5.

- SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. 2.vyd. 328 s. ISBN 978-80-1821-7.
- SLAVÍK, M. – MILLER, I. *Oborová didaktika pro zemědělství, lesnictví a příbuzné obory*. Praha: IVP ČZU v Praze, 2012. 134 s. ISBN 978-80-213-2277-6.
- VAŇKOVÁ, M. Bakalářská práce. *Posouzení stavu účelových zařízení školy pro výuku odborného výcviku a návrh zlepšení jejich využití pro rozvoj kompetencí žáků*. Praha: IVP ČZU v Praze, 2014 64 st.
- VOTAVA, J. *Úvod do pedagogiky*. Praha: IVP ČZU v Praze, 2011. ISBN 978-80-213-2229-5.
- WENKE, H., RÖHNER, R. *Ať žije škola. Daltonská výuka v praxi*. Brno: Paido 2000. ISBN 80-85931-82-6.
- ZÁRYBNICKÁ, K. Bakalářská práce. *Posouzení stavu účelových zařízení školy pro výuku odborného výcviku a návrh zlepšení jejich využití pro rozvoj kompetencí žáků*. Praha: IVP ČZU v Praze, 2011 62 st.
- MŠMT *Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání 69-41-L/01 Kosmetické služby*, 2007. 76 s., č. j. 12 698/2007-23
- Vyšší odborná škola, Obchodní akademie, Střední zdravotnická škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Klatovy, Plánická 196, 339 01 Klatovy 1 *Školní vzdělávací program 69-41-L/01 Kosmetické služby*, 2012. 193 s., č. j. 239/2012
- Školský zákon - <http://zakony.centrum.cz/skolsky-zakon/>
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy - <http://www.msmt.cz/>

8 Přílohy

Příloha č. 1: Učební plán ŠVP oboru vzdělání kosmetické služby

Příloha č. 2: Učební osnova odborného výcviku z ŠVP oboru vzdělání kosmetické služby

Příloha č. 3: Fotografie školního pracoviště praktického vyučování

Příloha č. 4: Dotazník pro žáky oboru kosmetické služby

Příloha č. 5: Dotazník pro učitele odborného výcviku oboru kosmetické služby

Příloha č. 6: Otázky rozhovoru s učiteli OV

Seznam tabulek a grafů

Tabulky:

- Tabulka č. 1: Přehled jednotlivých odpovědí žáků 41
- Tabulka č. 2: Přehled jednotlivých odpovědí učitelů odborného výcviku 42
- Tabulka č. 3: Výsledek otázky číslo 6 u učitelů odborného výcviku 44

Grafy:

- Graf č. 1: Výsledek otázky číslo 5 43
- Graf č. 2: Výsledek otázky číslo 9 44
- Graf č. 3 a 4: Výsledky otázek na BOZP 45
- Graf č. 5: Výsledek otázky číslo 16 u učitelů OV 45
- Graf č. 6 a 7: Výsledky otázek na motivaci žáků 46
- Graf č. 8 a 9: Výsledky otázek na uplatnění organizačních schopností žáků. 46
- Graf č. 10 a 11: Výsledky otázek na upevnění vztahu se zákazníky 47
- Graf č. 12 a 13: Výsledky otázek na komunikaci žáka se zákazníkem 47
- Graf č. 14 a 15: Výsledky otázek na náročnost OV 48
- Graf č. 16 a 17: Výsledky otázek na dodržování technologických postupů ... 48
- Graf č. 18: Výsledek otázky na počet hodin OV 49
- Graf č. 19 a 20: Výsledky otázek na smluvní pracoviště 49

Příloha č. 1 Učební plán ŠVP oboru vzdělání kosmetické služby

Kód a název oboru vzdělávání:	69 – 41 – L/01 Kosmetické služby
Název ŠVP:	Kosmetické služby
Stupeň vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka studia:	4 roky
Forma studia:	denní
Datum platnosti:	od 1. 9. 2013

Kategorie a názvy vyučovacích předmětů	Počet týdenních vyučovacích hodin				
	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	Celkem
Český jazyk	1	1	1	2	5
Cizí jazyk I (AJ/NJ)	3	3	3	3	12
A (N)kosmetická terminologie	-	-	1	-	1
A(N) jazykový seminář	-	-	-	1	1
Cizí jazyk II (AJ/NJ)	2	2	-	-	4
Dějepis	1	1	-	-	2
Občanská nauka	1	1	1	1	4
Chemie	2	2	2	1	7
Fyzika	1		-	-	1
Biologie a ekologie	1	-	-	-	1
Matematika	2	2	2	2	8
Literární výchova	2	1	1	2	6
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
ICT	2	2	-	-	4
Ekonomika	-	-	1	2	3
Materiály	-	-	1	1	2
Kosmetika	1	1	2	2	6
Zdravověda	1	1	1	1	4
Odborný výcvik	6	12	12	13	43
Výtvarná příprava	2	1	-	-	3
Komunikace ve službách	-	1	2	-	3
Celkový týdenní počet hodin	30	33	32	33	128

Příloha č. 2: Učební osnova odborného výcviku z ŠVP oboru vzdělání
kosmetické služby

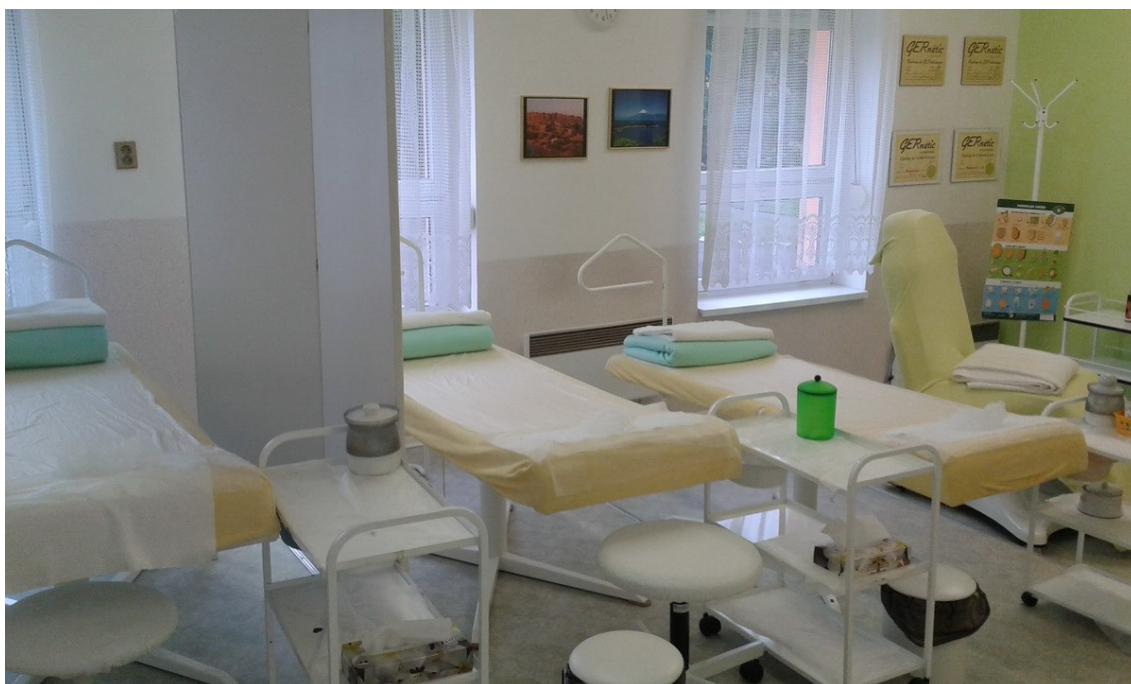
4.ročník

Výsledky vzdělávání žáka	Učivo	Počet hodin
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definuje přípravky na epilaci a depilaci - vysvětlí techniku provedení - posoudí a prakticky provádí epilaci obličeje - ovládá depilaci různých částí těla 	<p>1. Epilace, depilace</p> <ul style="list-style-type: none"> - přípravky - epilace a depilace studenými nebo teplými vosky, ostatní techniky - případy, kdy se nedovoluje provádět tento úkon - praktická ukázka a nácvik epilace, depilace 	54
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje aktuální pracovní postupy 	<p>2. Aplikace aktuálních pracovních postupů při péči o vzhled člověka</p>	37
<ul style="list-style-type: none"> - uvede klady a zápory a samostatně provádí komplexní kosmetické úkony 	<p>3. Samostatné provádění komplexních kosmetických úkonů, poradenská služba pro kosmetické ošetření a každodenní péči o pleť, používání vhodných přípravků podle typu pleti a věku zákazníka</p>	48
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže procvičovat kosmetické úkony a prohlubovat dovednosti 	<p>4. Procvičování kosmetických úkonů a prohlubování dovedností</p>	66
<ul style="list-style-type: none"> - prověřuje a prakticky opakuje ošetření nohou 	<p>5. Péče o nohy - opakování</p>	66
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje aktuální pracovní postupy 	<p>6. Aplikace aktuálních pracovních postupů při péči o vzhled člověka</p>	132

Příloha č. 3: Fotografie školního pracoviště praktického vyučování

Fotografie č. 1: Prostory kosmetiky II; zdroj: vlastní zpracování

Fotografie č. 2: Prostory pedikúry; zdroj: vlastní zpracování

Fotografie č. 3: Prostory pedikúry; zdroj: vlastní zpracování

Fotografie č. 4: Prostory pedikúry; zdroj: vlastní zpracování

Fotografie č. 5: Prostory kosmetiky II; zdroj: vlastní zpracování

Fotografie č. 6: Prostory manikúry; zdroj: vlastní zpracování

Fotografie č. 7: Prostory manikúry; zdroj: vlastní zpracování

Fotografie č. 8: Sklad; zdroj: vlastní zpracování

Fotografie č. 9: Prostory pedikúry; zdroj: vlastní zpracování

Fotografie č. 10: Sklad; zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 4: Dotazník pro žáky oboru kosmetické služby

Úvod

Pro vylepšení výuky žádáme studenty u oboru kosmetické služby o vyplnění tohoto dotazníku. Pomůžete nám tímto vylepšit výuku odborného výcviku.

1. Jsem (zaškrtněte všechny platné možnosti).

- žena
- muž

2. Jsem studentem.

- 1. ročníku
- 2. ročníku
- 3. ročníku
- 4. ročníku

3. Proč jsem si zvolil/a a studuji tento obor (zaškrtněte všechny platné možnosti).

- chci v oboru pracovat
- obor mě zajímal
- je to obor s maturitou
- rozhodli za mě rodiče
- jiné:

4. Chci po maturitě v oboru pracovat jako kosmetička, pedikérka nebo manikérka či vizážistka.

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne

5. Chci po maturitě dále pokračovat ve studiu na vysoké škole.

- rozhodně ano
- spíše ano

- spíše ne
- rozhodně ne
- nevím

6. Jsou učebny školního salonu vhodné pro výuku odborného výcviku? Působí na Vás příjemně a pracuje se Vám v prostorách dobře?

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne
- nemám vyhraněný názor

7. Je prostředí školního salonu moderně a funkčně vybaveno?

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne
- nemám vyhraněný názor

8. Jsem spokojen s vybavením školního salonu?

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne

9. Jsem spokojen/nespokojen s pomůckami a studijní literaturou? (učebnice, skripta, kosmetické pomůcky, přístroje atd.). (zaškrtněte všechny platné možnosti)

- jsem s pokojen jak se studijní literaturou, tak i s vybavením provozovny
- jsem s pokojen pouze se studijní literaturou
- jsem s pokojen pouze s vybavením provozovny
- jsem nespokojen
- jiné:

10. Jaké pomůcky jsou podle Vašeho názoru výborné a které ne.
11. Jaká literatura je podle Vašeho názoru výborná a které ne.
12. Na pracoviště praktického vyučování (zaškrtněte všechny platné možnosti).
- mohu docházet i v případě náhradní klasifikace
  - mohu docházet i v případě možnosti přivýdělku
  - nemohu docházet mimo praktické vyučování a nevádí mi to
  - nemohu docházet mimo praktické vyučování, ale rad/a bych na pracoviště docházel, kvůli prvním dvěma důvodům
13. Kdy je na pracovišti od učitelů OV kladen důraz na bezpečnost a ochranu zdraví při práci? (zaškrtněte všechny platné možnosti)
- na úplném začátku školního roku
  - za začátku školního roku a na začátku druhého pololetí
  - probíhá čtvrtletně
  - probíhá dle vyžádaných situací
14. Jak jste spokojeni s výukou odborného výcviku? (očíslovat jako ve škole)

1	2	3	4	5
výborný				nedostatečný

15. Jsou učitelé odborného výcviku dobří odborníci? (zaškrtněte všechny platné možnosti)
- rozhodně ano
  - spíše ano
  - spíše ne
  - rozhodně ne

16. Učitel odborného výcviku se mi na tomto pracovišti věnuje. (zaškrtněte všechny platné možnosti)

- plně tak, jak já očekávám
- jen tehdy, pokud si nevím rady
- málo, neboť si musí plnit i své pracovní povinnosti
- jiné:

17. Je učitel odborného výcviku pro mě přirozenou autoritou?

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne

18. Jaká je připravenost učitele na výuku? (očíslovat jako ve škole)

1	2	3	4	5
výborný				nedostatečný

19. Je výklad učitele odborného výcviku srozumitelný?

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodne ne

20. Motivují nás učitelé odborného výcviku pro výkon povolání dostatečně?

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodne ne

21. Mohu na tomto pracovišti uplatnit organizační schopnosti? (zaškrtněte všechny platné možnosti)

- ano, pravidelně
- částečně
- spíše ne
- rozhodně ne

22. Mám možnost si na tomto pracovišti upevňovat komunikaci se zákazníky v cizím jazyce?

- ano, pravidelně
- částečně
- spíše ne
- rozhodně ne

23. Mám možnost si na pracovišti upevňovat vztah se zákazníky?

- ano, pravidelně
- částečně
- spíše ne
- rozhodně ne

24. Mám na pracovišti možnost se zákazníkem více komunikovat o potřebách jeho pleti, co si přeje, čeho chce kosmetickou péčí docílit, co je mu příjemné a co ne atd.

- ano, pravidelně
- částečně
- spíše ne
- rozhodně ne
- rozhodně ne, ale chtěl/a bych tu možnost mít

25. Mám možnost svému zákazníkovi na pracovišti doporučit i potřebné přípravky na domácí péči?

- ano, pravidelně
- částečně
- spíše ne
- rozhodně ne

26. Jsou nároky na klasifikaci stupně VÝBORNĚ.

- snadné
- mírně náročné
- hodně náročné
- nesplnitelné

27. Na pracovišti se učím správnému dodržování všech konkrétních postupů v souladu se školními výukovými materiály používanými školou.

- velmi často
- často
- občas
- vůbec

28. Jaká je návaznost odborného výcviku na teoretické předměty?

1	2	3
výborná		špatná

29. Jsou nějaká témata, na která by měl být při výuce OV kladen větší důraz?
Pokud ano, uveďte témata do položky jiné.

- nejsou
- jiné:

30. Odpovídá počet hodiny odborného výcviku Vaší představě? (lze zaškrtnout i více možností)

- počet hodin je dostačující
- bylo by vhodné OV navštěvovat častěji a to z důvodu zdokonalení se
- je potřeba více hodin na procvičování kosmetického ošetření
- je potřeba více hodin na procvičování manikúry
- je potřeba více hodin na procvičování pedikúry

31. Navštěvujete jiný kosmetický (pedikérský, manikérský) salon z důvodu přivýdělku či zvýšení kvalifikace?

- ano
- ne

32. Chtěli byste navštěvovat i jiný kosmetický (pedikérský, manikérský) salon z důvodu přivýdělku či zvýšení kvalifikace?

- ano
- ne

33. Z jakého důvodu byste chtěli navštěvovat jiný kosmetický (pedikérský, manikérský) salon? (zaškrtněte všechny platné možnosti)

- vylepšení dovedností
- možnost přivýdělku
- možnost následného zaměstnání
- získání zkušeností při vedení vlastního salonu
- jiné:

34. Přání nebo připomínka k Vašemu učiteli OV:

Poděkování

Velice Vám děkujeme za Vámi strávený čas nad tímto dotazníkem. Váš názor pomůže zlepšit výuku tohoto předmětu na naší škole. Děkujeme.

Příloha č. 5: Dotazník pro učitele odborného výcviku oboru kosmetické služby

Žádáme učitele odborného výcviku o vyplnění tohoto dotazníku.

1. Kolik let pracujete ve funkci učitele odborného výcviku?
2. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání.
  - střední odborné s výučním listem
  - střední odborné s maturitní zkouškou
  - vysokoškolské pedagogické
3. Zaškrtněte.
  - mám vystudováno střední odborné učiliště - obor Kosmetička
  - mám vystudovanou střední odbornou školu - obor Kosmetička
  - mám absolvovaný kurz v oboru Kosmetička
  - jiné:
4. Je prostředí školního salónu moderně a funkčně vybaveno?
  - rozhodně ano
  - spíše ano
  - spíše ne
  - rozhodne ne
5. Jste spokojena s vybavením školního salónu?
  - rozhodně ano
  - spíše ano
  - spíše ne

6. Jsem spokojena/nespokojena s pomůckami a studijní literaturou? (učebnice, skripta, kosmetické pomůcky, přístroje atd. zaškrtněte všechny platné možnosti).

- jsem spokojen jak se studijní literaturou, tak i s vybavením provozovny
- jsem spokojen pouze se studijní literaturou
- jsem spokojen pouze s vybavením provozovny
- jsem nespokojen

7. Jaké pomůcky a která literatura, je podle Vašeho názoru výborná a která ne.

8. Na pracoviště praktického vyučování (zaškrtněte všechny platné možnosti).

- mohou žáci docházet i v případě náhradní klasifikace
- mohou žáci docházet i v případě možnosti přivýdělků
- nemohou žáci docházet mimo praktické vyučování

9. Kdy je od Vás na pracovišti kladen důraz na bezpečnost a ochranu zdraví při práci (Zaškrtněte všechny platné možnosti)?

- na úplném začátku školního roku
- za začátku školního roku a na začátku druhého pololetí
- probíhá čtvrtletně
- probíhá dle vyžádaných situací

10. Věnuji se jako učitel odborného výcviku na tomto pracovišti žákům?

- plně tak, jak já očekávám
- jen tehdy, pokud si nevím rady
- málo, neboť si musím plnit i své pracovní povinnosti

11. Je Váš výklad při výuce odborného výcviku srozumitelný?

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne

12. Myslíte si, že žáky pro výkon povolání dostatečně motivujete?
- rozhodně ano
  - spíše ano
  - spíše ne
  - rozhodně ne
13. Mohou žáci, na tomto pracovišti, uplatnit organizační schopnosti?
- ano, pravidelně
  - částečně
  - spíše ne
  - rozhodně ne
14. Mají žáci možnost si na tomto pracovišti upevňovat komunikaci se zákazníky v cizím jazyce?
- ano, pravidelně
  - částečně
  - spíše ne
  - rozhodně ne
15. Mají žáci možnost si na pracovišti upevňovat vztah se zákazníky?
- ano, pravidelně
  - částečně
  - spíše ne
  - rozhodně ne
16. Mají žáci na pracovišti možnost se zákazníkem více komunikovat o potřebách jeho pleti, co si přeje, čeho chce kosmetickou péči docílit, co je mu příjemné a co ne atd.?
- ano, pravidelně
  - částečně
  - spíše ne
  - rozhodně ne

17. Mají žáci možnost svému zákazníkovi na pracovišti doporučit i potřebné přípravky na domácí péči?
- ano, pravidelně
  - částečně
  - spíše ne
  - rozhodně ne
18. Jsou nároky na klasifikaci stupně VÝBORNĚ.
- snadné
  - mírně náročné
  - hodně náročné
  - nesplnitelné
19. Na pracovišti se žáci učí správnému dodržování všech konkrétních postupů v souladu se školními výukovými materiály používanými školou.
- velmi často
  - často
  - občas
  - vůbec
20. Jsou nějaké témata, na která by měl být při výuce OV kladen větší důraz? Pokud ano, uveďte témata do položky jiné.
- nejsou
  - jiné:
21. Odpovídá počet hodin odborného výcviku Vaší představě? Lze zaškrtnout i více možností.
- počet hodin je dostačující
  - bylo by vhodné, aby žáci OV navštěvovali častěji a to z důvodu zdokonalení se
  - je potřeba více hodin na procvičování kosmetického ošetření
  - je potřeba více hodin na procvičování manikúry
  - je potřeba více hodin na procvičování pedikúry

22. Navštěvují žáci i jiný kosmetický (pedikérský, manikérský) salón?

- ano
- ne

23. Chtěli byste, aby žáci navštěvovaly i jiný kosmetický (pedikérský, manikérský) salón?

- ano a proč
- ne a proč

Příloha č. 6: Otázky rozhovoru s učiteli OV

- Máte zkušenost s prací kosmetičky a vedením salónu mimo školního salonu? (proč ne, proč ano, kdy a jak dlouho, bavilo Vás to atd.)
- Jak jste spokojena s podmínkami školního salonu (prostředí, vybavení atd.)?
- Jak jste spokojena s materiálem používaným v salonu?
- Jak jste spokojena s literaturou používanou v salonu?
- Jaký je Váš názor na využívání smluvních pracovišť pro výuku žáků (jestli je vhodné jejich využití; proč je škola nemá; měla jste možnost nějaké navštívit)?
- Jakým způsobem se snažíte své žáky při výuce motivovat?
- Jaké možnosti by žákům mohli vylepšit odborný výcvik ve školním salonu?